

SUOMIJOS BŪKLĖ

IKI 1990 METŲ IŠTIKIMA SOVIETIJAI

Prieš pasirašydami sutartį su Vokietija, sovietai dar kartą užsitikrino Suomijos ištikimybę, kas leidžia spėti, kad jie iš tikro nori ieškoti geresnių santykių su Vokietija ir iš viso Vakarų Europa. Mat, tiems san-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

tykiams iš tikropagerėjus, sovietams bus jau neparanku sudrausti Suomija, jei ta laikui bėgant vis daugiau links į Vakarų pusę. Juk Suomija iki 1944 metų jau buvo Vokietijos pusėje, tačiau dėl savo geografinės padėties išvengė kitų Baltijos valstybių likimo. 1948 metais ji sudarė su sovietais "Sutartį apie draugiškumą, bendravimą ir abipusę pagalbą", kuria ji faktinai atsikūrė Maskvos orbitoje.

Toji 'draugiškumo' sutartis buvo sudaryta 10 metų, tačiau turi būti automatiškai pratęstama penkių metų periodams, jei kuris nors iš partnerių prieš metus sueinant tam terminui nepareikš noro ją nutraukti.

1955 m. Maskva priverstė suomių tą sutartį pakeisti ta prasme, kad ji galiotų iki 1975 metų, po kurių ji vėl turėtų būti automatiškai pratęsiama 5 metų periodams. Kariškai Suomija turėtų bendrauti su Sovietų Sąjunga tik tuo atveju, jei Vokietija ar jos sąjungininkai užpultų Sovietiją per jos, Suomijos, teritoriją.

Tuo atveju suomių turėtų kariauti, bet tik savo teritorijoje. Tai, žinoma, būtų suprantama. Blogiau, kad pagal tą sutartį sovietams leidžiama operuoti Suomijos teritorijoje ne tik tokiam užpuolimui prasidėjus, bet jam ir gresiant. O kada grėsmė yra ar ne sprendžia sovietai ir suomių kartu. Palyginant tų dviejų valstybių didumą lengva įspėti, kieno balsas nusvertų.

1961 metais sovietai pareikalavo konsultacijų tokiam pavojui nuspresti. Tada Maskva bijojo ne Vokietijos puolimo, bet naujo Suomijos prezidento rinkimų. Dabartinis prezidentas Kekkonen skaitosi Maskvai ištikimas 100%. 1961 m. jam oponavo Olavi Honka, kurį rėmė konservatyvai ir socialdemokratai. Honka atšaukė savo kandidatūrą ir sovietai nebereikalavo konsultacijų.

Maskvos draugas Kekkonen jau yra 69 metų ir anksčiau ar vėliau turės pasitraukti ar numirti prezidentaudamas. Be to, nėra jokios garantijos, kad ateinančius seimo rinkimus nepralaimės Kekkoneno centro partija ir komunistai, o tie rinkimai kaip tik bus 1975 metais. Dėl to Kremlius ir "pasiūlė", o Suomija sutiko, "draugiškumo" sutartį jau dabar prailginti, nepaisant, kad jos terminas baigsis tik 1975 metais, iki 1990 metų. 1975 metais, po to kai sutartis nevarioti prievartos tarpusavio santykiuose su Vokie-

tija jau bus veikusi 5 metus, atrodytų juokinga atnaujinti sutartį prieš pavojų iš... Vokietijos. Tai iš formalios pusės.

Svarbesnė gali būti ūkinė pusė. Atrodo, kad Vokietijos prasidėjęs glaudesnis ūkinis bendravimas su Sovietija pakels jos prestižą ir svorį Vakarų Europos Bendrojoje Rinkoje. O prancūzai pasidarys nuolaidesni britų išleidimui į Bendrąją Rinką jau vien tam, kad sumažintų vokiečių dominavimą. Bet, jei britai bus priimti į Bendrąją Rinką, to paties prašysis ir dauguma likusių Europos valstybių, išskyrus gal tik Austriją, kuri taikos sutartimi yra išpareigojusi nedalyvauti visų rūšių sąjungose. Suomija, kuri palaiko glaudžius ūkinius ryšius su D. Britanija tada norės irgi įstoti į Bendrąją Rinką, kas galėtų prieštarauti Maskvos interesams.

Dėl viso to sovietai jau dabar apsirūpino, kad Suomija iki 1990 metų būtų jiems ištikima, nepaisant to kokia nauja vyriausybė ten galėtų būti sudaryta.

Neužtenkamai pagarbino Leniną

Patys rusai nepatenkinti: Lenino gimimo sukakties proga Maskvoje surengtoje ir jau kelis mėnesius vykstančioje parodoje lietuviai dailininkai, ypač tapytojai, pasirodę silpniausiai, bent kiekybiniu požiūriu. Tai pažymi rusų meno kritikė Svetlana Červonaja jos straipsnyje, paskelbtame "Lit. ir Meno" savaitraštyje (nr. 27). Ji stebisi ir klausia: kur visos tos drobės, kurios buvo užpildžiusios respublikinėje dailės parodoje Parodų rūmus Viniuje? Kur tie paveikslai, kurių reprodukcijos spausdinamos "Lit. ir Meno" laikraštyje? Rusų kritikė nepatenkinta, Maskvoje nepastebėjusi nė vieno L. Tuleikio dar-

bo, nei S. Jusonio "Bežemių demonstracijos", S. Veiverytės drobės "Plienai", A. Gudaičio portretų, J. Čeponio peizažų ir t.t. Esą, latviai beveik visus paveikslus nugabėję į Maskvą, tuo tarpu lietuvių tapybos skyrius atrodęs pats kukliausias.

Svetlana Červonaja, apamai, Maskvoje parodytus lietuvių dailininkų kūrinius vertina, palyginti, teigiamai. Ji ypatinai išskyrė dailininko S. Džiaukšto "Aktyvisto žuvmą", taip pat ir A. Savicko tapybą ("gilios, mąstančios, mūsų epochos filosofinio turinio kupinos tapybos pavyzdys"), tačiau kiek neigiamai vertina kitų dailininkų, kaip V. Graženo

(paveikslas "Revoliucijos kariai") ar V. Cipliausko kūybą.

Matyt, lietuvių dailininkų kūryba, ypač šiais, Sovietijoje minėtais Lenino gimimo sukakties metais, dar rusų pilnai nepatenkina, nes ir Svetlana nurodo, kad lietuvių tapybos padėtis esanti "ne laisvas sklandymas, skridimas aiškiu kursu, bet ir nekritimas, ar sto vėjimas vietoje, ne sustingimas. Tai -- didelio skrydžio pradžia..." Kitais žodžiais tariant, rusai kritikai lietuvių dailininkams okup. Lietuvoje išrašė tik patenkintą pažymį ir tai reikš: partija lietuvių dailininkus turės paspausti: neatsilikite nuo kitų... (E)

Vasario 16 gimnazijos choras, vadovaujamas mokytojo K. Motgabio, Romuvos sodyboje išpildant programą.

VASARIO 16 GIMNAZIJA REIKALINGA PARAMOS

Šiomet Vasario 16 Gimnazijai Vokietijoje sukanke 20 metų. Joje išėjo mokslus virš 60 abiturientų su brandos atestatais, įgalinančiais stoti į universitetus ir virš 250 su vadinamais vidurinės brandos atestatais. Jie visi yra išsiskirstę po įvairius kraštus ir papildė lietuviškoje veikloje dirbančiųjų, šviešuolių eiles.

Pasididžiuoti galime, kad per visus tuos me-

tus Vasario 16 gimnazijos moksleiviai gražiai pasirodė mūsų tautiniuose ir svetimiejiems skiriamuose parengimuose, garsindami Lietuvos vardą visoje Europoje.

Laimingu sutapimu 1953 metais tuometinės mūsų Bendruomenės valdybos Vasario 16 gimnazijai buvo išigyta šauni beveik penkių hektarų dydžio Romuvos sodyba su gražiu parku ir pilimi, kurios aukštas bolštas primena senąjį Karo muziejų Kaune. Gražiai šviečia mūsų trispalvė

nuo pilies bokšto ir kiek vienam byloja, kad čia Lietuvos sala. Šis šandien milijoninės vertės turtas yra seniai pilnai apmokėtas, gausiai aukojant visų kraštų lietuviams. 1963-1965 Romuvoje išaugo nauji moderniški gimnazijos rūmai, kainavę virš 800.000 markių, lietuviams suaukojant vieną trečdalį, o likusius du trečdalius padengiant Fed. Vokietijos įstaigoms.

Kad šis lietuvių kultūrinis židinys Romuvoje galėtų savo paskirtį atlikti, reikalinga, kad būtų naujai pastatyti mergaitėms ir berniukams bendrabučiai. Senoje pilyje laikyti toliau kaip iki šiol, bendrabučius yra neįmanoma. Mūsų visų lietuviška pareiga, kad Vasario 16 gimnazijos moksleiviai turėtų ne tik klases, bet ir apsigyvenimui patalpas be priekaištų -- jaukliai ir visais požiūriais modernias.

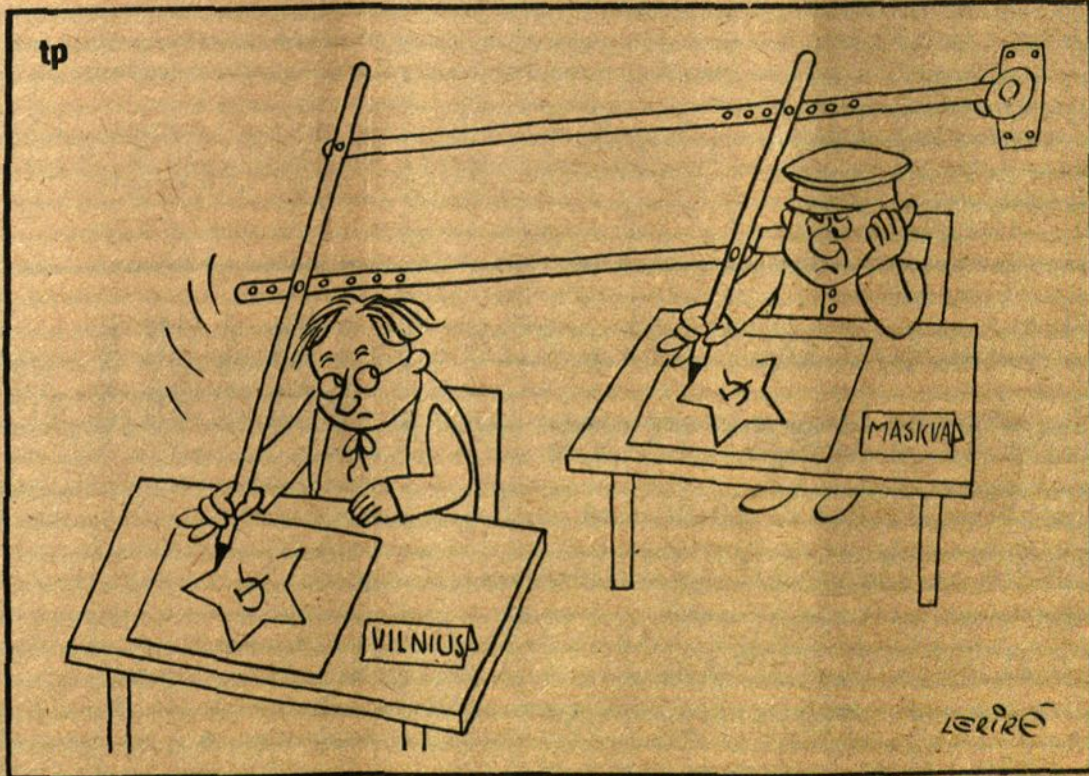
Visi parengiamieji darbai atlikti. Tenka pasidžiaugti, kad Fed. Vokietijos įstaigos ir šiuo atveju sutinka pakelti 2/3 bendrabučių statybos išlaidų, taip kad mūsų lietuviškas įnašas neprašoks liekančio vieno trečdaliaus.

Pradžiai vokiečių įstaigos skiria 280.000 DM. Reikia, kad mes patys, lietuviai, sudėtume šiam reikalui 140.000 DM. Vokietijoje gyvenantys lietuviai patys vieni tokios sumos suaukoti nepajėgs. Čia reikalinga visų laisvajame pasaulyje esančių lietuvių talka.

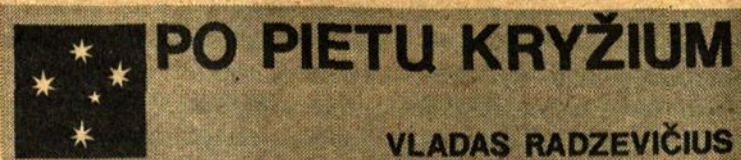
Dosniomis aukomis mes ir prašome paremti Vasario 16 gimnazijos bendrabučių statybą.

Romuva, bendrabučius pastačius, tarnaus ne vien Vokietijoje gyvenančiam lietuviškam jaunimui. Jos uždavinys -- patarnauti po visą pasaulį išsisklaidžiusiam mūsų jaunimui, kad jis turėtų čia jaukų židinį, kur ir mokslus eitų ir samoningais lietuvišiais išaugtų.

(Nukelta į 2 psl.)

Be žodžių...

PRADŽIA IR TITULAS

JAV lietuviams, kiek galiu iš tolo jausti, Amerikos Lietuvių Bendruomenė, kaip organizacija, neturi lemiančios reikšmės tautiniam judėjime. Kitaip yra Australijoje. Beveik visos kultūrinės ir visuomeninės organizacijos ar jaunimo sambūriai atamos taško visada ieško vietos bendruomeniniame junginy -- apylinkėje.

Visos Australijos apimtini tautiniai kultūrinio gyvenimo varikliai yra patį ALB Krašto Valdyba su savo padaliniu Kultūros Taryba. Platesnio masto parengimai čia gauna pradžią ir titulą, o dažnai ir medžiaginę paramą. Nors toje saviveiklos sąrangoje veiksmingas kartais tėra tik titulas, tačiau jo pilnai pakanka Australijos lietuviams, kurie per dvidešimt metų tvirtai suformavo savitą tautinio tremties gyvenimo tradicijas. Tas titulas, suteikdamas visuotinio charakterį, dažnai užtikrina ir pasisekimą. Kiekvienas Australijos lietuvis jaučiasi priklausąs organizuotam junginiui ir tas jausmas jam daug ką sako.

Australijos lietuvių gyvenime bendruomeninė savivaldos struktūra duoda daug laisvės atskiroms jos prieglobstyje veikiančioms organizacijoms. Apylinkės valdybos savo aplinkoje, o Krašto Valdyba visos Australijos prasme visada skatina organizuotą ir pavieniai iniciatyvą. Dėl to šiai organizaciniai struktūrai geriausiai prieinami ir visi darbo jėgų ištekliai.

Tą savitą bendruomeninį gyvenimą sukūrė Australijos lietuviai ištisus dvidešimt metų jį gerino. Jie grūmėsi su sunkumais, šalino natūralias ir dirbtinas kliūtis. Toje bendruomeninėje savivaldoje ypatingai didelio dėmesio kreipiamas į demokratinius principus ir į laisvą nuomonių pasikeitimą. Dėl to, kai šių metų pirmos pusės pabaigoje išryškėjo bandymai tuos principus paneigti ir negeroves šalinti įsakymais, bet ne susitarimais, Australijos lietuviai pasijuto tikrai sukrėsti. Tas atsilepė ir mano informacijose. Kas jaudina, apie tai ir šneki.

Užmetimai, kad Australijos lietuviai sistemingai komunistinami ne vieno, ne kelių, o viso būrio viešų komunistinių "bendrakeleivių", buvo pritrenkiantys. Krašto Valdyba buvo viešai išpėta, kad jai teks atsakyti Krašto Tarybos suvažiavime, kuris įvyks Melbourne š.m. pabaigoje. Kaltinimas: nepasipriešinimas komunistinių idėjų sklaidimui.

Šie sukrėtimai ypač padidino lietuvių susidomėjimą Krašto Tarybos atstovų rinkimais. Dviejuose pagrindinėse kolonijose, Adelaidėje ir Melbourne, rinkimai jau praversti. Tų rinkimų rezultatai yra ypatingai džiuginantieji. Abiejose kolonijose į Krašto Tarybos atstovus išrinkti nuosaikūs žmonės, daug dirbė bendruomeninei veiklai stiprinti. Šiuo atveju reikia pareikšti pagarbą ir Australijos Lietuvių Katalikų Federacijai, kuri po ilgesnio laiko aktyviai dalyvavo rinkimuose ir kurios nariai parodė pasigėrėtiną bendrą lietuviškų reikalų supratimą.

Šios dvi kolonijos, siūsdamos į suvažiavimą per 30 savo atstovų, turi lemiančios reikšmės Krašto Tarybos nutarimams. Dėl to, nuosaikiųjų laimėjimai pradeda šalinti baime, kad įsisiūbavę, susikryžiuojantys Krašto Tarybos suvažiavime bus išspręsti nuosaikiai ir pačioje bendruomeninėje savivaldos struktūroje neįvyks didesnių lūžių. O buvo baiminamasi, kad gali atsirasti net ir dvi bendruomeninės savivaldos! Bene didžiausiu pakeitimu numatoma tik tai, kad Sydneyje toliau nepasiliks pastovia Krašto Valdybos būstinė. Būstinę kas kart nustatinės pats Krašto Tarybos suvažiavimas.

DR. PROF. A. KABAILA vadovauja iš Adelaidės į Sydney perkeltai Federalinei Baltų Tarybai. Ilgus metus veikusi Adelaidėje, ši Taryba ypač gražiai reiškėsi politiniame pabaltiečių reprezentavime. Čia lietuvių sėkmingai atstovavo dabartinis VLK'o įgaliotinis Australijai, Juozas Lapšys ir Vitalius Linkus.

• **MARIJOS BAČIŪNIENĖS AUKA.** Adelaidėje veikianči J. J. Bačiūno vardo biblioteka-skaitykla šiomis dienomis gavo iš velionio J. J. Bačiūno našlės, ponios M. Bačiūnienės nuosirdų laišką, kuriame buvo išreikštas pasigėrėjimas gražia šios kultūrinės institucijos veikla. Tardama, kad be paskatinimų, lietuviškai kultūrai palaikyti reikalinga ir finansinė parama, p. Bačiūnienė prie savo malonaus laiško prijungė ir 100 US dolerių čekį. Bibliotekos-skaityklos vedėja D. E. Reisonienė pažadėjo suteikti platesnių informacijų, kurias netrukus perduosiu mielieji Dirvos skaitytojams.

• **ŽIEMOS SPORTO ŠVENTĖ,** antrą Australijoje, šiemet gr-

Restauruoja bažnyčias, bet ...kitai paskirčiai

Paminklų restauravimo valdyba Vilniuje atlieka įvairių pilių, bažnyčių, senamiesčių atnaujinimo darbus.

Tos Valdybos bendradarbiai restauruoja bažnyčias, kurioms teikiama visiškai kitokia paskirtis. Dabar "Tiesa" (birž. 6) paskelbė, kad iki šių metų rudens numatyta baigti restauruoti šv. Jono bažnyčią Vilniuje. Pasirodo, kad joje įsikurs "pažangios mokslo minties muziejus, vyks įvairūs disputai, vargonų muzikos koncertai".

Dar atstatoma Bernardinų bažnyčia, tvarkomas šv. Onos bažnyčios fasadas, dirbama Kauno rotušėje. Šalia tų darbų, dar numatoma tvarkyti buv. stovyklos Dimitra-ve muziejinį ansamblį bei įvairias 1863 m. sukilimo vietas.

Iš lietuvių restauratorių įvykdytų darbų pažymėtini šie: restauruotos Trakų ir Raudonės pilys, Tytuvėnų vienuolynas, Raudondvario ir Astravo rūmai, Perkūno namai, šv. Kazimiero bažnyčia Vilniuje, ei-

lė gyvenamųjų namų. Daug darbo, pastangų reikalauja ypač Vilniaus senamiesčio restauravimas.

Valdybos viršininku yra Rom. Kaminskas, ne seniai viešėjęs pas Čekoslovakijos restauratorium. Dabar lietuvių spe-

cialistai keičiasi vizitais su Rytų Vokietijos ir Lenkijos restauratoriumais.

* **TENORAS V. NOREIKA,** kaip skelbiama Vilniuje, mėgiamas sve tur. Lit. ir Meno savait-rstyje (nr. 28). S. Baliūnas teigia: "Reikia pasakyti, kad Leningrade ir Maskvoje V. Noreikos koncertai dar geriau lankomi, jam dar karščiau plojama, negu namie". (E)

UNIVERSITETAMS NAUJAS SUSIRŪPINIMAS

Pergyvenus 1969-70 mokslo metų riaušes, terorą ir žudystes, Ohio valstijos 12 universitetų vadovybės ieško geresnių priemonių kovai su tuo, kai pradėjus naują mokslo metų vėl sueis dešimtys tūkstančių studentų.

Prieš dešimtmetį amerikiečiai didžiavosi, kad universitetų studentai grata savo mokslo užsiima tik futbolo žaidimu. Kremlius pasirūpino tą padėti pakeisti: dabar studentai, komunistų agitatorių sukurstyti, paruošti, svaudo bombas; ginkluoti siaučia su raudo donomis vėliavomis staugdami revoliucijos šūkius; šaudo policiją ir kariomenę pašauktus tvarkai palaikyti; užgrobinėja, degina patalpas naikina dokumentus ir t.t.

FBI ir kitų žinančių pranešimais, universitetų studentų tarpe pasalingai veikia gaujos ne-studentų provokatorių, paruoštų Rusijos terorizmo universitetuose. Jie, ižiebę vienoje vietoje terorą ir žudynes, pradingsta, palieka vietiniams tėti pradėtą kruviną ir mirtiną žaislą -- išsidangina kitur vėl naują sukilimą surengti.

Sakoma, universitetuose, net gimnazijose, visoje šalyje veikia daug komunistuojančių profesorų, lektorių, mokytojų, kurie savo atostogų metu lankosi Rusijoje, Kuboje, raudonojoje Kinijoje. Jie visi aprūpinti pinigais.

Spauda, televizija, radijas ir net vieši kalbėtojai nuodindami jaunuo-

lių protus, sugabiai paslepia savo pikta darbą skelbdami būk tai yra reiškinys naujosios gentkartės pasaulėžiūros, kurios senoji gentkartė, jų tėvai, nesuprantą. Klasingas komunistų nuodų sklaidimas paneigiamas; kurie tai įrodinėja net smerkiama.

Tikintis ir laukiant naujų studentų riaušių ir žmogžudysčių, universitetų vadovybės susirūpinusios suradimu stipresnių priemonių kovai su tuo piktu. Betgi nesnaudžia ir provokatoriai.

Provokatorių būreliai nėra dideli, bet gerai paruošti. Jų sukurstyti jaunuolių skaičiai taip pat nedideli, tačiau matome kaip užnuodintais protais jaunuoliai sukelia bauginančias panikas.

Prezidentas Nixonas, viešos opinijos verčiamas, paskyrė komisiją lankyti riaušes turėjusius universitetus tyrinėjimams įvykių. Visur gausiai išplitęs kaltinimas policijos ar atsiųstos kariuomenės už įvykusias žudystes. Nei policija nei kariuomenė niekur nevyksta iššaukti studentus pasišaudymams. Pačių studentų teroristiniai elgesiai prie to priveda. Komunistų numatyta tvarka, Rusijos revoliucijos laikais naudotas šūkis "policijos brutališkumas", išprausta į lūpas visiems riaušiniams. Tuomi sukeliamas padėti nežinančioje visuomenėje teroristams simpatijos, policijos pasmerkimas, ir privedė prie to kad net prezidentas jaučia reikalo skirti komisiją tiems kaltinimams tyrinėti. Jokioje kitoje šalyje nieko panašaus nedaroma. Ksk.

Skaityk ir platink DIRVĄ

STRUCTURAL STEEL FABRICATING DRAFTSMEN

Wanted 2 draftsmen for an expanding progressive corporation. Must have at least 3 to 5 years experience. Unusual company benefits. Rapid advancement for an ambitious detailer-checker. Salary \$170 weekly plus. Call Collect Robert W. Hill, Personnel Director (315) 422-4124.

(63-66)

FOREMEN
For meat processing & sausage dept. also smoked meats, curing, boning and smoking. Steady work, good salary & liberal fringe benefits.
Contact Fred Brent
PETERS SAUSAGE COMPANY
5454 W. Vernor Highway
Detroit, Mich.
(313) 826-5030
An Equal Opportunity Employer (58-67)

APIE JUŠKAS IR OKTOPUS

Kartą, būdamas mažų vaikų, savo senelio paklausiau: -- Seneli, kas yra tas povandeninis laivas?

-- O, vaikelai, tai visai paprasta, -- atsakė senelis. -- Laivas uždaro visas duris, visus langus, užkiša juškas ir ... leidžiasi į dugną.

Šiandien, vartydamas spaudą, dažnai vaizduojosi, kad ir žmonės, bendruomenės, tautos ir valstybės uždaro ne tik savo duris bei langus, bet užmerkia net akis, kad tik nepamatytų tai, ką reikia matyti, bet atkiša juškas, kad leidžiantis į dugną greičiau užlietų drumzlinas ir kruvinas komunistinio liūno vanduo, į kurį viskas grims-ta.

Kur šiandien Pierre L'Hermito moterys atviromis akimis? Kur vyrai, savo mintim prasi-veržę į ateitį dešimtmečiais? Kur tas partizanų ryžtas lietuviuose -- geriau mirti, bet neišeiti kartu su raudonoju velniu obuoliauti?

Štai, JAV-ių laikraščiai skelbia, kad 1000 jaunų amerikiečių yra išvykę į Kubą kirsti cukrinių nendrių. Argi Fidel Castro reikalingi amerikiečiai darbininkai, kada jo darbo statistika viešai skelbia, kad kubietis darbininkas per dieną nukerta nendrių 25.000 svarų, gi amerikietis "talkininkas" tik 4.000? Kodėl išvykusių tarpe yra daug studentų ir net profesorių?

Senatorius Eastland kalbėdamas JAV-ių senate atidengė tikrovę, kad Kuboje treniruojama 1000 amerikiečių, kaip užtakuoti ir sunaikinti Ameriką. Pasakė, bet du-ris taip ir liko uždaros ir atkištomis juškomis grimstama toliau...

Arba ir Australijoje: moratoriumų eisenos su šūkiu "Mes už Vietkongą", "Už taiką", viešai plėšomi šaukimai karotarnybon, motinų organizacija "Gelbėkim savo sūnus" -- ar ne atkišimas juškų komunistui? Karas toli -- kažkur Vietname, Kambodijoje. Gelbėkim savo sūnus! O kraštą, o Australiją ar nereikia gelbėti? Taika kilnus dalykas. Karo niekas nenorim; židriu su gailėsčiu (taikias kiaules skerdyklos garde, belaukiančias savo eilės...

Mačiau filmą "20.000 mylių jūros gelmėmis", kurioje oktopas milžinas užpuola povandeninį laivą. Jo kibūs čiulpai prasisverbia net promažus plyšius. Mūsų maža lietuvių saujelė Australijoje! Mūsų kraštą prarijęs raudonasis oktopas braižosi ir mūmyse ieškodamas plyšių. Pats laikas užkišti visas juškas ir... nesi-leisti į dugną.

Pr. P.

(Tėviškės Aidai)

Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE — PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIŠ,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METU \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAMŠ PASAŠANT • PAVARDE PASIRAŠYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI ISREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

DIALOGOMANIJA

Keistas reiškinys pradeda dominti visuomenę.

Beveik kiekviena jaunėsiųjų stovyklautojų stovykla ir kiekvienas suvažiavimas, noris pritraukti jaunesniųjų susidomėjimą, savo programose ar darbotvarkėse žymi, kad šiaip ar kitaip bus svarstomas "dialogas su kraštu", "bendravimas su kraštu", "bendradarbiavimas su kraštu".

Tos komiškos ir vis stiprėjančių terminų definicijos pasidarė rutina pastarųjų metų stovyklų ir sambūvių pranešimuose. Tas nuostabus jų identifikumas, nuolatinis noras išskirti iš bendrojo programos turinio šitą suvažiavimo punktą, rodo, kad arba kas nors labai atsidėjęs, su ideologinio neofito stropumu pučia naują seno trimito melodiją, arba iš tikrųjų ta melodija tampa gyvybine sambūvių ir suvažiavimų tema?

Iš tikrųjų gi, reikiama nyti, tai yra tokia pat spontaniška mada, kaip mada neatremta racionalumu ir higiena aprangoje. Mada yra visagalinis faktorius, kur yra bejėgiai visiatsiškai ir racionalumą, higieną ir santūrumą.

Dialogomanija irgi turi savo draugų ir priešių. Apeliacijos į politinę higieną ir santūrumą čia nepadės, bet suerzins.

Bet kiekviena mada tik trumpą laiką egzistuoja kaip naujas atradimas: estetikos, patogumo, originalumo. Tuoj pat ji tampa sukomercinta ir tuo pat niveliuota iš originalumo. Tas pats likimas skirtas ir ideologinei madai. Ji tampa supolitinta, paversta savų spekuliacijų punktu ir ima gaišti, senti ir atrodyti... beždžionavimu.

Dialogomanija yra atremta tariama naujovė: esą kažin kas visuomenėje stoja skersai kelio pažinti lietuvių iš anapus. Todėl nesvarstoma pažinimo ir studijos esmės, o stumdomasi ties praviromis durimis, ar reikia, ar nereikia "dialoguoti" su lietuviu iš anapus?

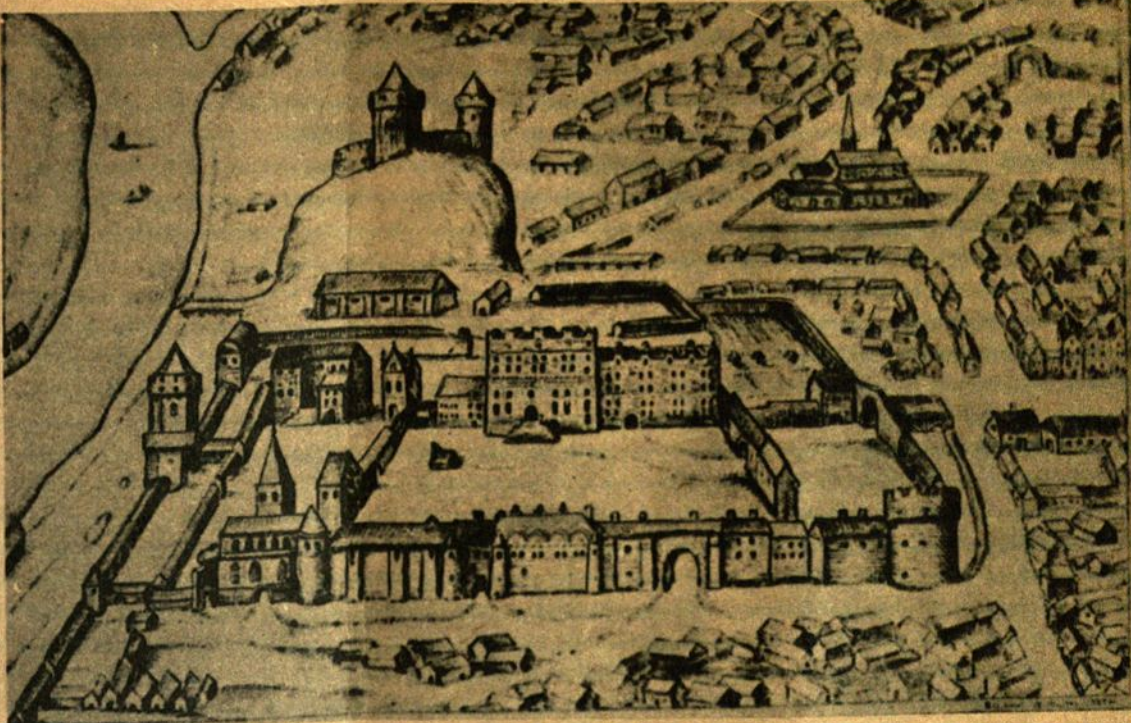
Visų pirma reikia pasisirošti "dialogui". Kaip žinia, lietuviška šeštadieninė mokykla ir daugelis mūsų jaunučių bei jaunųjų organizacijų nesugebėjo iš jaunimo masės sukurti politinės egzilės "tautos", kuriai suprantamas ir gyvybiniai reikšmingas valstybinės tautos instinktas. Jaunimo organizacijos, kaip ir mokyklos, visą savo darbą nukreipė į "etninio" tipo apsaugą svetimoje ap-

linkoje. Tam mokino jaunuosius dainuoti, šokti ir "spelinti" lietuvių rašybą. Po tokio "treningo" jaunas susiduria su dialogo problema pasirošęs tikrai kalbėti lietuviškai. Proletuviško valstybinio mąstymo jis veik neturi, nes ta sfera, tai matyti ir iš militantiškai narsių ir valstybiniai naivių leidinių, besimaskuojančių "jaunimo" vardu.

Į dialogomanijos karštiligę jaunuosius ir norima įvesti tokiais, kokiais jie išsprūdo iš po šeštadieninės mokyklėlės sparno: nesuvokiančiais lietuvių tautos problemų valstybine prasme, suprantančiais lietuvių problemas tik ligi to laipsnio, kad "užtenka ir to, kad ten rašo ir kalba lietuvių kalba", o ir jis, lietuviškai rašas ir kalbės begalės tik pritaipyti kaip šapalėlis prie didelio srauto.

To, aišku, toli gražu neužtenka. Tai žeidžia mūsų jaunimo orumą, nuveigia jo išsilavinimą, naikina jo išdidumą. Užaugęs svetur, nepaglemžtas viską niveliuojančios valstybinės ir atneštinės doktrinos, mūsų jaunimas turėtų atrasti pirmą ir amžiną Sokrato tezę: pažink pats save.

Tai yra išeities punktas į bet kokią dialogą. Kitaip "dialogomanija" bus arba pigi politinė mada, arba spekuliacija mūsų jaunimo absoliučiu nepasirengimu just savo išdidumą ir savo specifinę vertę, kuri yra ne tik tai etninė, bet valstybinės tautos vertė.

Vilnius -- Lietuvos karalių sostinė (detalė iš G. Brauno plano daryto 1572 m.)

(5)

LIETUVOS KARALIŲ BYLA

JONAS ŠVOBA

"Gedimino Laiškai" yra labai svarbus Lietuvos istorijai šaltinis. Jie parodo, kaip Lietuvos valdovai neprarado karaliaus titulo ir Lietuva karalystės pavadinimo.

Po Gedimino mirties lieka Lietuvos valdovų Jaunutis nuo 1341 ligi 1345. Algirdas su Kęstučiu, nušalinę Jaunutį, Lietuvos valdymą pasidalino. Sutartinas jų veikimas padarė juos lygia teisius valstybėje. Užsieniešiais laikais irgi ne galėjo išskirti, kuris iš jų vyresnis, todėl raštuose abu tituluodavosi karaliais (reges) (L.E. XI t. p. 408). Taikos sutartyje su ordinu 1367 m. sakoma, kad sudaroma dėl užpildinėjimų tarp mūsų (t.y. ordino) ir Algirdo su Kęstučiu, brolių, Lietuvos karalių... Algirdo sūnus Andrius, Polocko kunigaikštis, 1385 m. spalio 10 d. dokumente savo tėvą, Lietuvos karalių, vadina lietuviška vardo forma Algirdu (Pater nostre Algirde, quondam rex Litteviae) (žūr. dr. Jonas Balys. Margutis, lapkričio 1962, "Nerimta kalba...").

"Gediminas titulavosi "REX", taip pat ir Algirdas; karaliais (koning, basileus, rex) vadino ir kiti tiek Gediminą, tiek

Algirdą. Ir dabar tikrai gaila, kad Algirdas tik Grand Prince (69 psl.), nors jis buvo nepriklausomas ir lygaus rango karaliui, t.y. turėjo būti išverstas "king" ir pasodintas Vak. Europoje su karaliais". (Žūr. Draugas, II d., 1970. vi. 20 d., J. Džiugelis "Svetur Nuotaką Išleidžiant"). Atrodo, kad prie tokio J. Džiugelio pasisakymo nebėra ko ir pridėti, tik kartu pasakyti -- labai gaila.

Juk ir Jaunutis nuo 1341 ligi 1345 m., ir Algirdas nuo 1345 ligi 1377 ir Kęstutis 1381-1382 m. buvo suverenūs visos Lietuvos valdovai, buvo lygūs karaliams. Tai kodėl juos nužeminti?

Jogaila, būdamas visos Lietuvos valdovu, taip pat dažnai vadinamas Lietuvos karaliumi. 1383 m. Didysis Mistras rašo: "Jagel oberster konig de Lithvanien", "Jagalo und Skirgaillo koninge czu Littaven", "Jagel Gross koning von Lithaven". Jogaila, tapęs Lenkijos karaliumi, 1404 m. sutartyje su ordinu rašė: "Rex Poloniae Lithuaniaeque Princeps suppressus et haers Russiae", ką išvertus reiškia: "Lenkijos ir Lietuvos karalius, rusų vyriausias valdovas ir paveldėtojas." (Jonas Dainauskas, Draugas, 1963 m. rugpjūčio 17 d.). 1383 m. liepos mėn. turėjo įvykti susitikimas Jogailos su kryžiuočių magistru Dubysgos saloje. Jogaila, jo brolis Konstantinas, motina Julijona ir kiti giminės prie Dubysgos žiočių laukė magistro. Magistras, ne galėdamas atvykti, atsiuntė savo maršalką, kviesdamas, kad Jogaila pas jį atvyktų. Jogailos brolis Konstantinas maršalkai pareiškė: "Taigi, žinok, jeigu karalius (t. y. Jogaila) norėtų pas jus vykti, aš to neleisiu". (dr. V. Sruogienė, Liet. Ist., psl. 150). Vadinasi pasikalbėjime su užsieniečiais Jogailos broliai Jogailą tituluoja karaliumi. Tuo laiku Jogaila dar nebuvo Lenkijos karaliumi. Lietuvos valdovu karaliaus titulas ir Lietuvos pavadinimas karalyste vakariečiams buvo įprastas. Net tolimas Anglijos kronikininkas Volsinganas, aprašęs sa-

vo didiko Henriko žygį į Vilnių kryžiuočių eilėse 1391 m., irgi kalba apie "Lietuvos karalių, vardu Skirgaila". Mat Skirgaila tada valdė Lietuvą, pavaduodamas į Lenkiją išvykusį Jogailą (dr. J. Jakštas, Draugas, 1963. III. 2). Bet tas, rodo, nesilpnina įrodymų, kad Lietuvos valdovai buvo vadinami vakariečių karaliais, bet dar sustiprina, kad net tolimas kronikininkas Lietuvos valdovus vadina karaliais. Tuo laiku Skirgaila valdė Lietuvą, tai jis ir buvo pavadintas Lietuvos karaliumi tolimo svetimosios kronikininko, kuriam buvo neįmanoma žinoti tų broliškių pasivardavimų. Knygoje "Vilnius in the Life of Lithuania by A. Šapoka, PH.D., Toronto 1962, translated into English by E.I. Harrison" psl. 26 tiesiog sakoma: "1385 King Jogaila of Lithuania accepted the proffered throne of Poland together with the hand of Royal Princess Jadwiga". Todėl atrodo, kad ir Jogaila, kol jis buvo Lietuvos valdovu, vadinamas Lietuvos karaliumi, kaip ir kiti Lietuvos valdovai.

Jogaila, išeidamas į Lenkiją karaliauti ir pasivadindamas Magnus Dux Kriavos akte, supainiojo ir senosios Lietuvos valdovų titulų. Lietuvos valdovai patys vadinosi ir kiti juos vadino titulais, reiškiančiais karalių, Lietuva buvo vadinama karalyste net tame pačiame Kriavos akte. Ir vėliau, jau būdamas Lenkijos karaliumi, Jogaila pasivadindavo Lenkijos ir Lietuvos karaliumi, tai reiškia ir tada Lietuva buvo laikoma karalyste. Juk yra pavyzdžių, kad valdovai tituluojasi ir prarastų žemių titulais.

Kada Vytautas Lietuvos valdžią paveržė iš Jogailos, atsisėdo Vilniaus soste ir pasijuto suverenų visos Lietuvos valdovas, tada jam tas magnus dux titulas pasidarė per žemas. Lenkai su nerimu žiūrėjo į Vytauto galybės kilimą ir nepasitikėjo Jogaila. 1398 m. Jadvyga, prikaltė savo patarėjų lenkų, nusiuntė Vytautui raštą, reikalaujantą tam tikro mokesčio, kaip Lietuvos pri-

klausomybės nuo Lenkijos karūnos ženklą. Įžeistas Vytautas sušaukė savo bajorus ir jų paklausė: ar jie laiko save Lenkijos pavaldiniais? Bajoruose kilo didžiausias triukšmas, ir jie vienu balsu šaukė: "Buvome visad laisvi, mūsų protėviai niekam mokesčių nemokėjo, ne mokėsime ir mes! Esame laisvi!" (dr. V. Sruogienė, Liet. Ist., psl. 176). Dar aiškesnis lenkams buvo duotas lietuvių ir Vytauto atsakymas dar tais pačiais 1398 m. Salyno suvažiavime. Salyno suvažiavimas buvo žymus Vytauto galybės pademonstravimas. Jis panašus į Lukso suvažiavimą, įvykusį po 30 metų, savo iškilmingumu ir vaišėmis, kurios truko visą savaitę. Per vieną iškilmingą puotą, kurią surengė Vytautui ir gaušiams jo palydovams Prūsų ir Livonijos magistras, Lietuvos didikai ir bajorai paskelbė Vytautą Lietuvos karaliumi. Tai turėjo būti atsakymas ir į karalienės Jadvygos reikalavimą, kad Vytautas Lenkijai -- ženklą D.L.K. -- jostaria mos priklausomybės nuo Karūnos (Lenkijos) -- mokėtų tam tikrą mokesį (Scr. rer. Prus. III -224; L. E. XXVI ps. 352).

Tame didžiame suvažiavime Lietuvos didikai ir bajorai paskelbė Vytautą Lietuvos karaliumi. Tai nebuvo bereikšmis įvykis, ir nebuvo koks atskiros didiko išsišokimas. Tuo aktu suvažiavusių Lietuvos žymiųjų ir atsakingųjų žmonių buvo viešai ir aiškiai išreikšta Lietuvos valia, kad jos valdovas yra laisvas ir niekam nepriklausomas Lietuvos karalius, kaip ir kiti tų kraštų karaliai, o Lietuva yra laisva ir nepriklausoma karalyste, ir Vytautas nėra tik koks tai magnus dux, priklausomas nuo lenkų "karūnos". Tai buvo užakcentuotas Vytauto, kaip Lietuvos valdovo, suverenumas.

Vytautui tuo laiku to ir užteko, kad Lietuva laikė jį savo karaliumi. Jis valdė Lietuvą, kaip suverenų jos valdovą. Jo to laiko Lietuvos politikai buvo reikalinga Jogailos ir Lenkijos sąjunga. Būdamas realus politikas, Vytautas nesusiviliojo jam siūlomais karališkais vainikais. Tik 1429 m. imperatoriaus Zigmanto pasiūlytą Lietuvos karaliaus karūną Vytautas mieliai priėmė ir numatė vainikavimąsi 1430 m. rugsėjo mėn. 8 d. Vilniuje. Tik lenkai, tuo laiku vadovaujami didžiausio Vytauto ir Lietuvos priešo Krokuvos vyskupo Zbignievo Olešnickio, sutrukdė, net griebdamiesi tokių priemonių, kad sulaukė imperatoriaus Zigmanto siunčiamus pas Vytautą garbingus pasiuntinius su diplomais, atėmė diplomus, apmušė ir paleido į Prūsiją. Nors imperatoriaus Zigmanto Vytautui ir jo žmonai siunčiami patys vainikai ir nepateko į lenkų nabus, bet visas reikalas buvo taip negarbingai sutrukdytas, todėl lietuvių pakal-

(Nukelta į 4 psl.)

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS

CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS

PLIAŽA — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros plažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

VILA AUDRONĖ
PRIIMA SVEČIUS

Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ, OSTERVILLE, CAPE COD, MASS. 02655. Tel. 428-8425, MRS. MARIJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

LIETUVOS KARALIŲ BYLA...

(Atkelta iš 3 psl.)

tinimai, kad lenkai pavogė Vytauto karališką vainiką, yra teisingi. Kaip galima paneigti Vytautui Didžiajam Lietuvos karaliaus titulą, kada jis buvo nuo 1392 metų suverenų Lietuvos valdovas, pačios Lietuvos buvo paskelbtas Lietuvos karaliumi ir imperatoriumi Zigmanto buvo apdovanotas jis ir jo žmona Lietuvos karališkais vainikais? Tik lenkų raštinės ir raštininkai jam vožė magnus dux titulą, gi lietuviams jis buvo suverenų Lietuvos valdovas -- karalius.

Švitrigaila, po Vytauto mirties paskelbtas Lietuvos valdovu, jau kitą dieną siūnė pas Vokiečių imperatorių Zigmantą savo teisininką Rotą pareikšti impeatoriui, kad jis nuoširdžiai dėkojantis už suteiktą paramą, kai jis viešėjęs jo rūmuose, ir siūlęs bendros pagalbos sąjungą. Jeigu impeatorius jam atsiųstų Vytautui skirtą karališkąjį vainiką, noromis jį priimtų ir būtų visad už jį dėkingas. Zigmantas greitai davė palankų atsakymą, pažadėdamas jam atsiųsti karališkąjį vainiką. Ir vėliau, kada pašijo Švitrigailos reikalai Lietuvoje, imperatorius Zigmantas jį užstojo. Impeatorius iškėlė jo reikalą tuo laiku Šveicarijoje, Bazelyje, vykusiame bažnytniame suvažiavime (1431-1449), apskundė Jogailą ir reikalavo grąžinti Švitrigailai valdžią Lietuvoje. Bazelio susirinkimas patarė Jogailai susitaikinti su Švitrigaila. O imperatorius Zigmantas pats žadėjo atvykti į Lietuvą ir Vilniuje vainikuoti Švitrigailą Lietuvos karaliumi (Dr. V. Sruogienė, Liet. Istr., psl. 281). Dr. J. Balys kalba taip: "Kai po Vytauto mirties Švitrigaila nutraukė uniją su Lenkija, jis buvo 1430 m. lapkr. 7 d. Vilniuje iškilmingai vainikuotas senelio Gedimino mitra (kepure), todėl jis pretendavo į Lietuvos karaliaus titulą. Jį galima laikyti paskutiniu juo Lietuvos karaliumi". (Margutis, lapkričio 1962).

Ir Lietuvos valdovas Žygimantas Kęstutaitis 1437 m. kreipėsi į Vokiečių imperatorių Albrechtą, Zigmanto ipėdinį, lenkų priešininką, pareikšdamas, kad Lietuvos priklausomybė nuo lenkų karaliaus esanti tik prasimanymas: kiek žmonės gali atsiminti Lietuva niekad nebuvusi jokios kitos valstybės valdžioje. Jis pats gavęs valdžią Lietuvoje iš Dievo -- paveldėjęs posavo brolio mirties. Ir Žygimantui toliau vesti savarankišką politiką ir mėginimą siekti karaliaus vainiko -- sutrukdė jo greita mirtis. Todėl Švitrigailą gal nereikėtų laikyti paskutiniu juo Lietuvos karaliumi.

Nors po Žygimanto Kęstutaičio mirties Lietuva rinkosi savo valdovus iš tos pačios Jogailaičių dinastijos, kaip ir Lenkija, bet savo valstybinio savarankiškumo ne-

prarado. Net ir po Liublino unijos Lietuva savo valstybinį skirtingumą ir suverenumą išlaikė. Turėdami bendrus su lenkais valdovus, vainikuotus Lenkijos karaliais, ir lietuviai juos vadindavo karaliais, nors pagal oficialią to laiko terminologiją įsiskaitėsi Lietuvos did. kunigaikščiais. Sakysime, Albr. St. Radvila, Lietuvos vicekancleris ir kancleris XVII a. pirmoje pusėje, savo atsiminimo vienoje vietoje sako: "Mes penki Radvilos aplankėme karalių", nesako, kad aplankėme Lietuvos did. kunigaikštį. Tuo laiku bendro Lietuvos ir Lenkijos valdovo aukščiausias titulas buvo karalius, tai ir abiejų kraštų žmonės tuo valdovo aukštesniu titulu jį ir vadindavo.

Nors daug atgimstančios lietuvių tautos istorikų buvo padaryta, daug klausimų išaiškinta, mūsų istorija atkuriamą, atitaisoma. Lietuvos istorijai daugybė medžiagos sukaupta lietuvių Enciklopedijoje kad ir labai suglaustai, todėl tikėtina, kad istorikų rankraščiuose yra dar daugiau tos istorinės medžiagos pasilikę. Tai atliktas didelis mūsų istorikų darbas. Bet dar daug lieka ir liks neišsiaiškintų ir nesutarimų, rasiant mūsų istoriją. Lietuvos valdovų titulo klausimas sprendinys dabar, skubiai, kada norima Lietuvos istoriją pristatyti vakarietiškam pasauliui. Mūsų senieji valdovai prisistatydavo svetimiesiems suprantama kalba taip, kad jie būtų tinkamai suprasti, kas jie yra, kad jie yra visos Lietuvos, didelės valstybės, suverenų valdovai, todėl jie ir vadinosi: REX, KONIG, BASILEUS. Neprivalėmume ir mes juos nužeminti kunigaikščiais ir princiais. Vadindami juos karaliais ar kingais, man rodosi, ne kiek nenusietais istorinei tiesai. Daug turime pavyzdžių, kad ir nekrikščionis, ir nepatepti jokiais šv. aliejais suverenūs valdovai vadinosi ir buvo vadinami titulais reiškiančiais karalių. Be to, kada po piežius, lenkų paveiktas, uždraudė vyskupams vainikuoti Vytautą, imperatorius Zigmantas nurodė Vytautui eilę pavyzdžių, kur krikščionių karaliai atlieka vainikavimą be vyskupo patepimo. Lietuva gi turėjo poiežiaus Innocento VI pripažintą jos valdovui karaliaus titulą ir Lietuvai -- karalystės. Ir vėliau Lietuvos valdovai dažnai vadinosi ir buvo vadinami

BOTANIKO K. REGELIO NETEKUS

Pasiekė liūdna žinia, kad gegužės 22 d. Zueriche Šveicarijoje mirė botanikas - mokslininkas Konstantinas Regelis (Regel). Velionis buvo gimęs 1890 m. VIII 10 d. Petrapilyje. 1912 m. baigė Petrapilio universitetą. Filosofijos dr. laipsnį įsigijo Wuerzburgo universitete 1921 m. 1922-40 m. Lietuvos univ. (nuo 1930 m. Vytauto Didžiojo) ordinarinis profesorius ir nuo 1923 m. jo įkurto Botanikos sodo vedėjas. Dėl sovietinės rusų okupacijos 1940 m. pasitraukė iš Lietuvos. 1943-44 m. vėl Lietuvoje dirbo mokslinį darbą. Palikęs Lietuvą dirbo mokslinį darbą Graze, 1952-55 m. buvo Bagdado univ. prof. ir botanikos skyriaus vedėjas, 1956 m. svečias prof. Istambule, nuo 1962 m. Izmiro univ. prof. ir Augalų sistematikos instituto vedėjas.

Pastaruoju laiku gyveno Graze.

Regelis tyrinėjo Lietuvos ir kitų kraštų augaliją. Parašė daugiau kaip 200 straipsnių bei mokslo darbų. Lietuvoje išleista jo Vadovėlis augalams rinkti ir kolekcijoms iš botanikos daryti 1925 m., Augalų sistematikos vadovėlis 1934 ir 1936 m. Augalų sistematika I 1935, II 1941 m.; be to daug atspaudų. Iš daugelio jo straipsnių ir mokslo darbų apie Lietuvos augaliją paminėtina Ueber Litauische Wiesen I-III (Zurich 1925, 1936, 1943) Lietuvos paskirstymas i augalų geografinės dalis (Kosmos 8-12 1930), Javai iš Lietuvos piliakalnių (Kosmos 1930), Botanškas šieno analizis ir Lietuvos pievos (Kosmos 1931), Fontes flo-rae lituanae I-VI (Vytauto Didžiojo Universiteto Mat.-Gamtos Fakulteto Darbai 1931-38) ir VII (Vilniaus Universiteto Mat. - Gamtos Fakulteto Darbai I 1942), Bibliographia botanica lituana (VDU Mat.-Gamtos Fak. Darbai 1932), Pflanzengeographische Skizze von Litauen (Berlin - Dahlem 1933), J. Jundzilos kelionė per

karaliais ir Lietuva -- karalyste. Vytautas, kada Lenkai, vadovaujami vysk. Z. Olešnickio, ėmė žeminti Lietuvą ir jos valdovą Vytautą, pasiryzo dar kartą vainikuoti jį jam pasiūlytu impeatoriaus Lietuvos karališku vainiku, kad lenkai negautų progos žeminti Lietuvos ir jos valdovą. Jį sekė Švitrigaila ir Žygimantas.

(Galas)

Žemaitiją (Gamta 1936), Halofitų pievos Lietuvoje (Kosmos 1940), Technikiniai augalai Lietuvoje (1940), Ueber die Vegetation der Sandboden bei Kauen (Halle 1944), Pflanzensociologische Streifzüge durch Litauen I-III (Stuttgart 1949 ir 1952 m.), Pflanzengeographie von Litauen (rankraštyje 500 psl.). Daug jo straipsnių yra Lietuviškojoje Enciklopedijoje ir Lietuvių Enciklopedijoje. Būdamas Botanikos sodo vedėju, redagavo Vytauto Didžiojo Universiteto Botanikos Sodo Raštus (Scripta horti botanici Vytauti Magni). Regelis buvo daugelio mokslo draugijų nariu -- Sao Paulo univ. narys korespondentas, International Commission for Plant Raw Materials pirm. ir jos organo Materia Vegetabilis redaktoriui. Lietuvoje Botaninės terminologijos komisijos ir Botanikos žodynų komisijos narys, nuolatinis Lietuvių-šveicarų draugijos narys, 1938 m. v. pirmininkas, be to atstovavo Lietuvai įvairiuose botanikų suvažiavimuose.

Regelis, galima sakyti, visą gyvenimą skyrė botanikai bei jos mokslo šakoms. Jis šalia savo tėvo (Eduard Regel 1815-1892) paliko didį šį daugelio kraštų augalų sistematikos taip pat geografijos, sociologijos ir talkomosios botanikos srityse. Šio našo didžiausią dalį įrapavė dėjusi Lietuva, kuriai velionis tarnavo arti 20 metų.

Be gausios literatūros Regelis savo surinktais augalais ne mažą dalimi yra papildęs Lietuvos augalų herbarą, kuris anuo met sudarė apie 16,000 lapų ir daugiau kaip 70,000 svetimsalių augalų. Jo įsteigtas ir vadovautas Aukštojo Fredo pri Kauno Vytauto Didžiojo Universiteto botanikos sodas, apimęs 76 ha pločio ir telkias gausų kiekį įvairiausių svetimsalių augalų, svarbus net augalų aklimatizavimui bei kitiems tyrimams, bet ir plačiais ryšiais susietas su kitų kraštų botanikos sodais, garsina mūsų botanikos mokslo pasiekimus. Savo keliu, skaitlingų ekskursijų lan komas, ugdė visuomenės, ypač jaunimo, meilę gamtos grožiui, kartu teikiant žinių apie platus pasaulio augalus.

Jaunesnieji botanikai, paveldėję didį Regelio palikimą, sėkmingiau ir lengviau pajėgs kelti ir ugdyti botanikos mokslą Lietuvoje.

J. Rkt.

J. GRAUDA

Apie užburto ratą

Ratas, arba geometrijoje, apskritimas, yra linija, kuri neturi galų.

Linijos galai sueina, susilieja, ir neįmanoma rasti nei pradžios nei galo, kad ir turėtumei matematikos daktaro laipsnį.

Užburto ekonominės linijos pradžių ir pabaigų negalima rasti Tarybinėje Rusijoje. Joks ekonomijos daktaras nesugeba atrasti pradžios ir pabaigos linijos, kurią vadina socialistinio gerbūvio kūrybos vardu.

Mums teko sekti spaudą ir interviuoti žinovus. Tačiau nieko patenkinamo neatradome. Patiekia me, tad, jums faktus ir pareiškimus tokius, kokius gavome.

Jakutske, Sibirijos mieste, kolūkiečiai privačiai augina daržoves, ir už pasakiškas kainas parduoda juodoje rinkoje. Kolūkyje augintomis daržovėmis šeria savo gyvulius...

Riazanė-Maskva geležinkelio linijoje krovikai sistematingai išplėšia iš vagonų sviestą, degtinę ir skanumynus, skirtus raudonosios sostinės gyventojams...

Rostove mėsos kombinato darbininkai tonomis išneša produktus ir parduoda juodoje rinkoje...

Kauno maisto kombinate, tebeturinčiame buržuazinės galdynės pavadinimą, MAISTAS, skaitoma normalu nurašyti 10% gamybos "nenumatyto išlaidom". Nuo tų 10% nenumatyto išlaidų darbininkai atiduoda 10% kyšiais sargams, kad galėtų išnešti pro vartus savo pusryčių dėžutėse...

Kodėl taip yra?

Žinovai atsakė: kaip gi kitaip gintis nuo bado? Atlyginimai yra tokie, kad dorybių demonstravimas būtų masinė savižudystė badu. Žmonės nori gyventi nori sulaukti šviežių buržuazinių dienų, todėl eina į konfliktą su socialistine gamybos sistema.

Leonidas Brežnevas neseniai ėmė ir prabilo tomis skaudžiomis temomis. Jis nekalbėjo apie tai, kaip pagerinti dirbančiųjų ekonominę padėtį. Leonidas kalbėjo apie tai, kaip sėkmingiau gaudyti "kapitalistinė indoktrinacija užkrėstą antisocialinį elementą". Paneigdamas teisę į savivališką savo produkto nusavinimą iš nusavintojų kontrolės, Brežnevas, net nepastebėjo, kad mėsos kombinato darbininko atlyginimas yra tolygus mėnėsiui tik vieno gero kumpio kainai... (Todėl darbininkas ir išneša kitą kumpį, dėl to rizikuodamas kalėjimu).

Užburto rato linija atsiranda tuo pat, vos paličiame ideologinį socialistinės gamybos pamatą.

Pusamžiui praėjus žmonės tebeturi kapitalistinių plėšrių pasaulėžiūrą instinktus. Tie instinktai stovi skersai kelio į absoliutų socialistinės gamybos pranašumą prieš kapitalistinę. Bet kaip pralenkti kapitalizmą, kada socializme įsiveisė kapitalistinės tendencijos: vogti produktus?

Todėl: kol gamintojai vogs produktus, nėra galimybės įrodyti, kad socialistinė gamyba pralenkia kapitalistinę gamybą. Kol nėra pranašumo, darbininkai negali būti atlyginami taip, kai jie atlyginami kapitalistinėje santvarkoje. Kol jie nėra pakankamai atlyginami, jie vogs. Kol jie vogs, negali būti gamybos pertekliaus. Kol nėra gamybos pertekliaus negali būti gerų atlyginimų. Kol nėra gerų atlyginimų... etc. etc.

Jeigu paklaustų Antano Sniečkaus: kas kaltas? Vyras nemirktelėjęs atsakytų: buržuaziniai nacionalistai ir tautos atplaišos užsienyje. Bet Leonidas mūsų Antano neklaušė ir savo kalbos apie "kapitalistinė indoktrinacija užkrėstą antisocialinį elementą preventizaciją" neužbaigė tikromis išvadomis.

Tikrai, čia nė daktaras Bimba nepajėgs atsukti toki sūsikusį mazgą. Ratas arba apskritimas galų neturi.

Kas nori, nors trumpam, pabėgti iš didmiesčio ir surasti ramaus ir gaivinančio poilsio, tas nepravažiuos pro Tomkų vasarvietę, kuri yra ant pat Atlanto vandenyno ir turi visas sąlygas, apie kurias kiekvienas didmiesčio žmogus per ilgus metus svajoja.

Dėl smulkesnių informacijų rašykite: V. Tomkus, 700 Ocean Dr. Juno Beach, North Palm, Fla. 33403 arba skambinkite: (305) 844-3388.

SAVE AT

Mutual Federal Savings and Loan

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILLINOIS 60608

Peter Kazanauskas, President

Tel. 847-7747

6% ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$10,000. OR MORE. 2 YEAR MATURITY

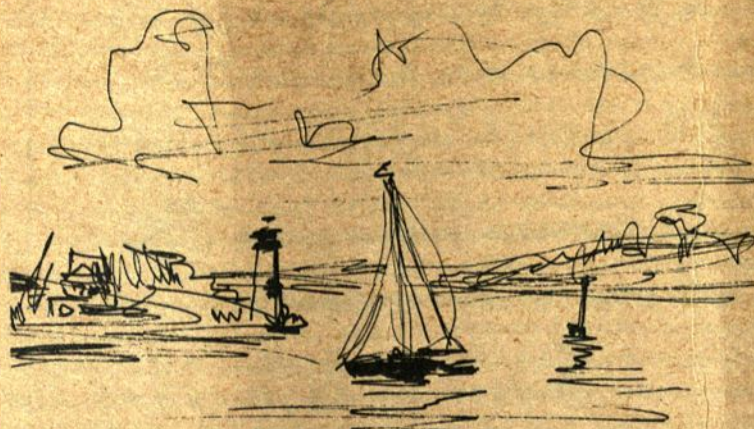
5% REGULAR PASSBOOK ACCOUNT

NOW INSURED TO \$20,000.

GYVENIMO BRIAUNOS

Leonas Urbonas

Nikeliu ir chromu žėrinčiom rankenom su-trauki, suverži nylonu virves. Burės, kaip žuvėdros sparnai, pasidaro gyvos, jautrios; kiekvieną vėjo atsidūsimą pasigauna. Aštrių kampu, penkias dešimt pėdų aukščio stiebas prigula ant šono, o trisdešimt aštuonių pėdų sintetinės medžiagos laivo kiautas lėkte lekia, vejasi žuvėdras tenai, kur virš horizonto baltų ir juodų debesų grandinė rikiuojasi. Rausva žaibų šaknelė blyksteli ir paskęsta Ontarėjo ežero vandeny.

Urbano

Iš kelionės į Tūkstantį salų. Prieš aušrą St. Laurence upėje. L. Urbono piešinys.

Nuo pat vaikystės man debesis buvo fantazijų šaltinis. Vėjas stiprėjo, o visom burėm pasipuošęs laivas skyrė, karpė vandenį, atrodė tuojau pakils į orą ir lėks tų debesų baltų viršūnių išbandyti.

Pasirodo, kad ir debesis to pat norėjo. Atlėkė, apsupo laivą ir nutarė jo jėgas, jo sausgysles išbandyti.

Sujudėjo, susipurtė ežeras. Jo bangų baltai karūnuotos viršūnės kilo į nuostabų aukštį ir grąsino visus, kurie drįso jas pasitikti ir nepabėgo. Kas pagalvotų, kad tas visokiais chemikalais, fabrikų ir laivų išmatom užterštas ežeras pajėgia su vėjais dainuoti, šokti, trankyti milijonus negyvų ar mirstančių žuvų? Savo šėlime ežeras tapo grąsinantis, baugus ir gražus, kaip šėlstančio erzilo karčiai.

Už baltų karūnų žiopsojo atviros ežero žaizdos. Į jas, nedelsdamas, krito mūsų laivas. Sekundė, kita -- jis ant putotos viršūnės virpėjo. Nuo savo nugaros vandens putų ir negyvos žuvies purtėsi. Vėliau -- dar į gilesnę prarają nérė ir vėl kilo.

Laivo spintelėj radau brošiūrą. Tenai sakė: -- šis laivas esąs nepaskandinamas. Bendrai, audros mane gyvina -- ne baido. Pastaugs vėjas, pamėtys bangos, sakau, išbandys laivo kūną, išitkins jo sveikata ir paliks ramybę.

Dejavo ir staugė vielos ir virvės. Balta dakrono burė kilpa po kilpos pradėjo skirtis nuo aluminio stiebo. Pro lietu ir miglas matėsi netolimos salos kontūrai. Nesimatė tikrai, ar bangos išsmėlio, ar uolos krantus atsimušė. Didžiajai burei nuo stiebo plystant, prisiminiau, kad apie laivo nedidžiamumą brošiūros puslapiuos nebuvo minėta.

Į St. Laurence upės rankas iš Poseidono keršto pabėgom; Vėjui nugarą atsukom. Ilgai jis dar vijosi mus. Bangų ilgi, lėti pasupimai maloniai liūliavo.

Atsiduso aštuonios, visokio kalibro igulos krūtinės. Šypsena nušluostė rūpesčio šėšėlius. Žalsvom lūpom šyptelėjo ir tie kuriuos jūros (gal ežero?) li-

ga dvasiškai apsunkinti, o fiziškai palengvinti spėjo.

Pergalė kovoj su elementais pagyvino, suartino igulą; vienas kito pastangas gyrėm.

Vakar, visą dieną buriavom su lengvu vėjeliu, ir saulės šilumoj snūduriavom saugiai, nuobodžiai ant denio. Siandie, sumirkę apipešioti, kaip ta burė sušalę, džiūgavom gyvybės ir džiaugsmo kupini. Kodėl? Iš pavojaus ištrukom. Bet, kas gi mus į tą pavojų atnešė? Ar gi ne patys jo ieškojom?

Iš pavojų, kliūčių, nesekmių ir pergalių žmogaus ir žmonijos istorijos susiklosto.

Iš kitos pusės -- žmogus ieško siekia saugumo, pastovumo, užtikrintos dabarties ir rytojaus.

Bet tą siekimą ir ieškojimą civilizacija formuoja. Jinai atneša naujas problemas, kurios, savo ruožtu, iš žmogaus budrumo ir sumanumo pareikalauja.

Šis, savotiškai schizofreniškas dvilypumas, ar tik nebus didžiausias gyvybės ir sąmoningumo evoliucijos variklis? Gali būti, net vienintėlis ir be jo tolimesnė raida neįmanoma taptų.

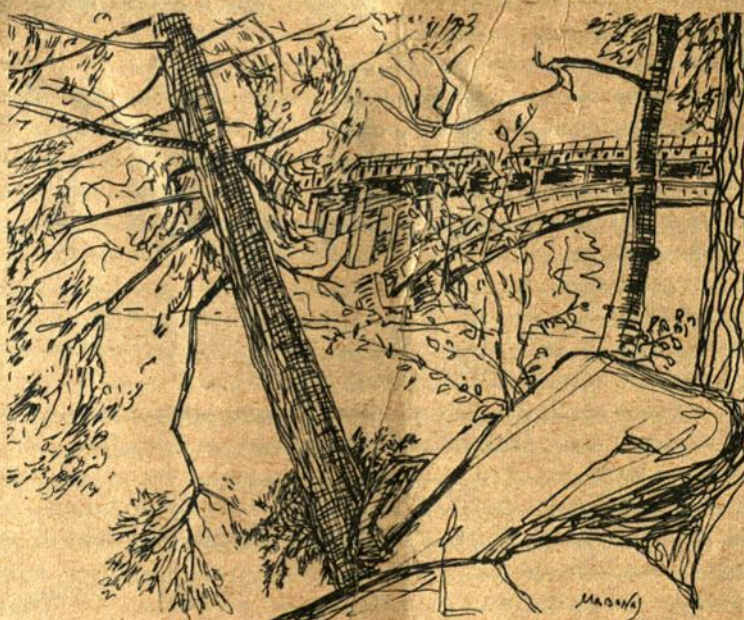
Atidžiai žvelgiant į gyvybės evoliuciją, ryškėja prieš akis aštri pražūtis ir išsilaikymo briauna. Milijonus metų gyvybė per ją ritosi; lėtais žingsniais į tobulesnius padarus brendo, kol, pagaliau, sąmoningumas gimė, žmogaus būtybėj suformuotas. Sąmoningumo skulptorius ir yra ta aštri pavojaus briauna, kurios žmogus šiandie savo pasamonėj prisimena ir delto nerimsta. Tas nerimas yra gyvybės instinkto pagrindas. Jis verčia žmogų savo dvasinei ir fizinei gimnastikai naujų arenų ieškoti.

Bilijonai žmonių šiandie mindžioja mūsų gimtinę planetą. Tačiau ne visi vaikšto netoli tos gyvybės skatinančios ir auginančios pavojingos briaunos.

Daugelis turi saugius darbus ar nuosavybes. Draudimais savo ir šeimos rytojų užtikrinę, žmogus galėtų savaitgaliais savo sode, šaltus gėrimus sriubčiodamas, rožes karpyti.

Ar tai nebūtų dvasinis ir fizinis smukimas žmogui, vos keturiasdešimt metų pasiekusiam?

Nerimas veda žmogų į parduotuvę. Tenai jis išsityja vieną iš tų greitų galingų, kokia nors laukine kate pavadintų, automobilių. Kitas, savo snūstančiam nervų centrui gaivinti, perkasi laivelį su galingu, triukšmingu motoru. Staugdamas, kaip pakvaišęs, lekia skuba vandens paviršium, bala ži-

Georgino, vienoj iš Tūkstanties, saloje... L. Urbono piešinys

Pušys prie uolos Camelot saloje.

L. Urbono piešinys

no kur. Propeleris karmo vandenį ir apkvaidusias pusgyves žuvis, o triukšmas dalko pakrantės gyventojų nervus.

Mano pažįstamas medicinos daktaras, savo gyvybingumui išlaikyti, išsityja tylų burlaivį. Ne bet koki -- patį geriausią, patį saugiausią.

Tas burlaivis tapo ne tik jo, bet ir mano jūrinių mokykla ir mokytojas. Jau keletą kartų jis mus ant tos pavojingos, gyvybingos briaunos buvo užkoręs.

Išsikapstėm. Kitu atveju gal kas nors kitas ma-

no nuotykius pasakotų. Suplėšytom burėm, lyg žuvėdra apipešiotais sparnais St. Laurence upėj užsukom nutūpti į mažytį Cape Vincent uostą. Radom ir daugiau laivelių nuo audros čia prieglaudą radusių. Išsisėkėjom ir nuliūdome, kad vienas burlaivis ant aštrios uolos užsikorė. Per gyvenimo aštrią briauną nepersivertė vienas igulos narys. Mirė dviejų mylių atstume, uosto nepasiekęs.

Nelinksma buvo girdėti, kai uniformuotas muitinės valdininkas pranešė, kad mes nelegaliai Suvienytų Amerikos Valstybių sieną peržengėm ir keturiasdešimt aštuonias valandas nesiregistravę jos vandenyse buriavom. Atmintinai pacituotas paragrafas reikėtų: laivo konfiskacija, penki šimtai baudos už kiekvieną galvą (į dydį ir amžių neatsižvelgiant) o to viso kaltininkas ar kaltininkai (į amžių atsižvelgiant) šešiem mėnesiam kalėjime patalpinti.

Dviejų muitininkų akys ant manęs nusileido. Reikėjo šnekėti, gana mikliai ką nors sakyti.

Sakiau, aš jiems aiškinau, kad pažeisti bet kokios valstybės suverenumą, juo labiau Suvienytų Amerikos Valstijų, intencijos neturėjau. Pereitą dieną atkeliavom į Shaumont. Kadangi tenai muitinės skyriaus neradom, šiandie pasinėšėm į Cape Vincent. Audra ir vėjas mus sutrukdė laiku pasiekti.

(Nukelta į 6 psl.)

Špionažo Kazas

PIERRE NORD

(10)

-- Ach, matau jūs beprotiškai jį mylite. Tai man sakė, bet dabar iš jūsų lūpų išgirdau.

Annabela pajuto per daug prasitarusi.

-- Ar tai blogai?

-- Ne, aš tik ieškau, kaip geriau išnaudoti jūsų patarnavimą. Aš supratau, kad jus reikia apvesdinti ir jums duoti kolektyvinę darbo sutartį. Atvira kalbant yra mažas nepatogumas, vietoj dviejų agentų aš beturiu vieną.

Kitą dieną Harry patiekė Wonderiui savo apyskaitą apie Prancūziją.

-- Pirma ką turiu pasakyti apie mano buvusią rezidentūrą Prancūzijoje, kad po mano išvykimo iš Paryžiaus, ji iškelta iš Prancūzijos, paliekant tik nereikšmingus valdininkus. Trys didžiausi šnipai tai ministerijos direktorius Guy Normand, prefektas Louis Toussaint ir biologistas Francis Lenglet. Pasakutinis vadovauja mokslinių tyrinėjimų informacijos tarnybai, kuri nukreipta prieš Ameriką ir artimai dirba su Maskvoje, 11 Gargio gatvėje esančia GKKNR mokslinių ieškojimų institutu. Abu pirmieji, be abejo, priklauso Rubis tinklui, kuris yra rusiškas Trojos arklys Prancūzijoje. Šiam tinklui priklauso aukštieji asmenys, slapsti komunistai, kurie

galės demaskuoti tik didįjį pergalės vakarą, kaip Indonezijos premjeras, Sjarifuddin, vadinesis socialistu arba Philippinuose nacionalistų lyderis Luis Taruc.

Šio tinklo veikla yra nuostabi. Jis turi savo žmones visose ministerijose. Kas penktą dieną į Maskvą jie siunčia svarbesnių dokumentų fotokopijas, kurie gali būti įdomūs K.G.B.

Maskvoje man teko kopijas skaityti net iš prancūzų žvalgybos tarnybos bylų. Rusų žvalgybai prieinamos slapčiausios prancūzų informacijos. Aš neperdėsiu sakydamas, kad prancūzų politinių ir karinių archyvų duplikatai yra Maskvoje. Šis tinklas yra tiesiog surištas su K.G.B. Maskvoje. Žinant jo didelę svarbą, K.G.B. ypatingai saugo paslaptį ir tik keli didieji viršininkai žino prancūzų agentų tikruosius vardus. Šiaip jie vadinami slaptyvardžiais. Laimei aš turiu duomenų, kurie padės mums juos atidengti.

-- Vieną dieną Maskvoje, -- tęsė toliau Harry, arba Vlasovas, -- aš buvau liudininku vieno pasikalbėjimo tarp K.G.B. direktoriaus ir mano tarnybos viršininko. Pastarasis suabejojo K.G.B. informacija apie Prancūziją, bet direktorius pasididžiudamas atkirto: "Aš šias žinias turiu iš Barino, kuris yra labai aukštas asmuo Prancūzijos vyriausybėje. Jis prilygsta ministrui ir buvo visose vyriausybėse, kiekvieną kartą kai de Gaulle valdžioje nuo 1943 metų. Tikrai jis visą laiką dirbo mums. Jis yra mūsų tinklo Rubis galva. Tad geriau tylėkite!"

Vėliau sužinojau, kad tas "Barinas" turi ikišes savo agentą, moterį, net į pulkininko Dubois aplinką. Tas mums gal sudarys keblią padėtį su mūsų vizitatoriumi. Bet neužmirškite, kad mes turime juostoj įrengtuotą Barino balsą.

-- Ar jūs esate tikras, kad tą naktį Bariną girdėjote? -- paklausė Wonder.

-- Jokios abejonės.

-- Tada mes be sunkumų surasime tą paukštį. Jūs, Harry, tikrai po laiminga žvaigžde esate gimęs.

Harry tikrumoje lyg numatydamas, kad jam prireiks, pats pasirūpino įrodymu. 1968 m. gegužės mėn. pradžioje Prancūzijoje kilus riaušėms, vienas iš K.G.B. smegenų atvyko į Paryžių dėl skubaus "treffo" (rusų žvalgybos terminologijoje tai darbo kontaktas, nurodąs susitikimą), su Barinu. Maskva iš anksto neįspėjo Harrio dėl šio skubaus susitikimo, tik paskutinę minutę pavedė suorganizuoti gegužės iš 10 į 11 naktį susitikimą ir išlaikyti didžiausioje paslaptyste.

Harry tam parinko vieną savo rezidentūros slėptuvę, buržuazinę vilą nedideliame Chesnay kaimely, netoli Versalio, kuris niekad nebus paliestas revoliucinio judėjimo. Jis pats automobiliu nuvežė į pasimatymą iš Maskvos atvykusį aukštąjį pareigūną, ir šiam įėjus į vilą pasiliko sėdėti automobilyje, kurį pasistatė prie didžiųjų durų. Būdamas pirmasis, jis pamatė atvykstant automobiliu paslaptinę prancūzų ir greitai išmunkant į vilą. Žinodamas, kad tai paslaptinė Barinas, jis bandė jį geriau pamatyti, bet žmogus savo skrybėlės kraštus buvo užlenkęs ant akių ir įsisūpęs į didelį šaliką. Harry tik pamatė jo siluetą, tai buvo apie 6 pėdų aukščio ir sverias apie 185 svarus.

Barinas išėjo tik po 3 valandų, šį kartą lydimas ruso iš Maskvos. Abu vyrai dar sustojo ant perono garsiai kalbėdami per kokias 9 pėdas nuo Harrio. Jis negalėjo atsilaukti nuo profesinės pa-

(Nukelta į 6 psl.)

VANDALIZMAS CLEVELANDO PARKUOSE

Miesto parkų direkcijos žinioje, ir policijos apsaugos ribose, yra apie 250 viešų vietovių, kaip vaikams žaislavietės, maudymosi baseinai, parkučiai ir didieji parkai, kapinės, nair kultūriniai darželiai.

Nuo šių metų pradžios tose viešose vietovėse jauni ir suaugę vandalai yra padarę nuostolių net už \$65,000. Iki metų pabaigos, sako miesto turto direktorius Baugh, nuostoliai pasidvigubins.

Žaislavietėse įrengimai sulaužyti, baseinuose vandens vamzdžiai ir kranai sugadinti; kapinėse išvartyta antkapiniai akmenys ir kryžiai. Net prie miesto rotušės parkutyje nuvogta žalvario tvorelės ir vartai.

Keliuose kultūriniuose darželiuose pavogta — nuplėšta žalvariniai užrašai nuo paminklų. Ir visa tai darosi nors Rockefeller parkui ir kitiems buvo paskirta raitosios policijos priežiūra. Žalvario metalą, sako, parduoda narkotikų naudotojai susidarymui sau pinigų nuodams.

Tautinių kultūrinių darželio federacijos valdyba savo posėdyje rugp. 20 d. svarstė darželių priežiūros ir apsaugos klausimą. Dalyvavo vienas miesto parkų direkcijos atstovas. Kilus klausimui ar iš viso jau verta kultūrinius darželius laikyti, atsakymas buvo, kad darželiai ir juose paminklai yra dalimi miestą puošiančių paminklinių įrengimų ir

miesto valdyba rūpinasi jų apsauga taip kaip ir visų kitų paminklų ir kultūrinių pastatų.

Tik, sakė, parkų direkcija neturi pakankamai darbininkų ir lėšų pačių tautinių darželių aptvarkymams, pageidautų kad tautinių darželių organizacijos sudarytų savo būrelius, ar gautų skautus, kartą ar du kartus metuose savo darželius aptvarkyti.

Tas aptvarkymas ypač reikalingas po žiemos, kai iš rudens nukritę lapai ir šakos užvertę takus, ir kai pavasarij apauga žolėmis.

K.S. Karpus

Jūs džiaugsitės gyvenimu daugiau su State Savings

MĖNESINIŲ ČEKIŲ

Mes siūsim Jums čekį skaitant mėnesį — ir kiekvieną mėnesį — kol jūs pasakysite mums sustoti!

Tik investuokite \$1,000 ar daugiau į State Savings taupymo sertifikatus — Jūs uždirbsite milžinišką 5.25% per metus, išmokamus Jums (ar kam kitam nurodytumėte) su MĖNESINIŲ ČEKIŲ.

Skambinkit ar ateikit pilnom smulkmenom nemokamo patarnavimo!

State Savings
AND LOAN COMPANY

4065 Mayfield Rd., South Euclid
11623 Buckeye Rd., Cleveland
30500 Lake Shore Boulevard, Willowick

Gyvenimo briaunos...

(Atkelta iš 5 psl.)

Rimti tarnautojų veidai nerodė, kad mano priešastys kietą paragrafą nors truputį suminkštino.

Reikalas pasidarė tikrai rimtas. Aš irgi samprotavau rimtai; kol laivo neturiu, sakau, negalite atimti. Pasaulis menininkus taip jau mažai remia, nenorėčiau tikėti, kad mano doleriai būtų Amerikos išdui reikalingesni, negu man. O kalėjimas? Aš čia atvykau tam, kad "tūkstančių salų" grožybėmis gėrėčiausi ir savo kūrybą praturtinčiau, o ne kalėjime duoną veltui valgyčiau. Būtų talento eikvojimas o kandidatų į kalėjimą Amerikoje tikriausiai netrūksta.

Akių poros dabar į tikrąjį laivo savininką nukrypo. Šis apgailestavo, kad per neapsižiūrėjimą į nedraugiškus vandenį patekęs, tuo sudarydamas nesmagumų savo šeimai, o ypač svečiams iš tolimos Australijos.

Kad Amerikos vandenys būtų nedraugiški, mūtinės tarnautojas nesutiko. Jo darbas esąs įstatymų saugojimas, o Amerika yra draugiška visiems.

Toliau sekė registracijos formalumai. Atgavom pasus; nepraradom laivo. Pareigūnai linkėjo laimingos kelionės o man meniško įkvėpimo. Patarė atsargiai buriuoti. Tam patarimui paremti parodė pirštą į vakarus, kur dviejų mylių atstume bangos ardė, daužė likučius laivo audros nugalėto.

Valanda kita, ir burės vėl tvirtai laikėsi stiebo, nylono siūlais susiūtos. Jos nešė mus į rytus. Iš tūkstančio salų pirmosios tuojau mus pasitiko.

Trys savaitės praėjo pilnos burių virvių, žalių salų, pušynų. Paukščių muzikos trūko. Trūko ir vabzdžių žvimbimo. Čia juos motorlaivių griausiniai pakeitė.

Buvo apsistota ir nakvota salų prieplaukose. Dvi knygos ezkyzais pripildytos.

Rūpesčių buvo. Nors mūsų navigacijos jūrlapiai ne kinietiška žymėti, tačiau nevisada gerai išskaitėm. Nakties metu kartą kitą laivas į dumblą įstrigo, vietoj uosto į upelio žiotis patekom. Vienas kitą apkaltinę, toliau bendrom jėgom navigavom.

Viskas praėjo. Žiūriu į veidrodį ir, nudegu-

sią odą nuo nosies lupdamas, galvoju: -- Ką gi man ta kelionė davė? Ar gi nebuvo naudingesnio būdo iš savo gyvenimo tris savaites nurašyti? Tris šimtai mylių maršrutas su sprausminio motoro laiveliu galima per kelias valandas aplėkti. Kodėl gi burės? Nėra atsakymo. Gal būtų tik tiek, kad kiekvienas iš mūsų sąmoningai, ar nesąmoningai, savo gyvybingumui paskatinti skirtingo aštrumo briaunas pasirenkam.

SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKSTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Už įvairius taupymo sertifikatus moka

5 1/4% iki 6%

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

Špionažo karas...

(Atkelta iš 5 psl.)

gundos ir įjungė automobilyje paslėptą magnetofoną, tiksliai kai abu vyrai jau ruošėsi persiskirti.

Vienas dalykas nuostabus, kaip Harry, grįždamas į Maskvą su vienais marškiniais ant nugaros galėjo išsaugoti įrekoruotą juostelę. Jis neturėjo drąsos jos laikyti savo bute, o dar mažiau biure, nes tai būtų nedovanotinas brovimasis į žvalgybos paslaptis, bet nedrįso juostelės ir sunaikinti, nes Barinas labai jį intrigavo ir norėjo vieną dieną nustatyti jo asmenybę. Tad su keliais bereikšmiai daiktais padavė saugoti vienam iš rezidentūros agentų Paryžiuje. Po pabėgimo, C.I.A. vyrai tą juostelę surado, kaip tik laiku, kada agentas, vykdydamas Maskvos įsakymą jau ruošėsi išvykti į Rusiją.

-- Kokį pasiūlymą mes duosime pulkininkui Dubois? -- paklausė Wander.

-- Pirmiausiai aš siūlau jam išduoti Toussaint, Normand ir Lenglet. Galite užsiminti, kad sekantis bus pats didžiausias tūzas, kad tai bus pagrindinis patiekalas, kuris dar galutinai neišvirtas ir turite dar kai ką patikrinti. Mes matysime, ar Toussaint, Normand ir Lenglet bus likviduoti ir tada galėsime atviriau su Dubois kalbėti, arba jis juos dings, tada bus kita kalba.

-- Pilnai pritariu, -- sušuko Wander. -- Pertą laiką mes surasime Bariną. Aš įrekoruosiu visų prancūzų ministrų ir jų pavadootojų, kurių dar neturime, garsus. Kaip žinote jų yra nemažai prancūzų vyriausybėje. Dabar nesunku identifikuoti žmogų iš garso. Jūs žinote, kad yra išrasta suskaldyti žmogaus garsą į elementus ir užtenka tik palyginti vieną žodį. Tai kaip pirštų nuospaudos. Tada aš žinosiu ant kokios kojos šokti su Dubois.

-- Bet aš jus užtikrinu, kad jis yra be priekaištų, -- pertrauė Harris.

-- Prileiskim. Bet kai aš viską žinosiu, aš galėsiu per Dubois pulti Rubis tinklą, arba aš duosiu savo viršininkams peržiūrėti klausimą, ar negeriau, jei mes dirbsime vieni be prancūzų pagalbos. Nebent...

-- Kas? -- paklausė susidomėjęs Harry.

-- Nebent Dubois yra sovietų špionažo tinklo Rubis galva, -- pasakė Wander.

-- Jūs juokaujate? -- sušuko Harry.

-- Visai ne. Jeigu Felsenas buvo Vokietijos galva, kodėl Dubois negali būti Prancūzijoje?

(Bus daugiau)

BELEDŽIAI ŠALDYTUVAI

Dabar yra lengvas būdas išlaikyti jūsų Stroh's alų maloniai šaltą visą popietę.

Mūsų aluminiaus izoliuotame Stay Cold Pack.

Tik pasitikrinkit, kad visadėžė būtų maloniai šalta. Tada alus

pasiliks viduj toks ištisas valandas.

Bet atsiminkite, mes nesakome, kad Stay Cold Pack pilnas Stroh's yra malonesnis negu šaldytuvai pilnas Stroh's.

Bet tiksliai tikrai padaro skirtumą jį nešiojant.

Stroh's... Vienas alaus mėgėjas kitam.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

GRAŽIAI PASISEKĖ TAUTININKŲ GEGUŽINĖ

Rūpestingai ruošta ALTS Clevelando skyriaus gegužinė praėjo gražiai pasisekusi praėjusį sekmadienį erdvioje ir jaukioje skyriaus nario Vlado Dauto sodyboje. Svečių susirinko arti šimto. Buvo jų ir iš toliau, pvz., p. Pažėra net iš Los Angeles. Jeigu ne lietus išvakarėse ir gegužinės dieną kitose miesto dalyse, jų būtų buvę žymiai daugiau, bet vietos būtų visiems pakakę.

Dautų sodyboje beveik visą laiką buvo saulėta ir malonu. Nuotaiką kėlė sodybos savininko skoningai parinkta lietuviška muzika, perduodama garsiakalbiu. Ne vienas stebėjosi plokštelių gausumu ir įvairumu. Greta įvairiaspalvių gėlynų, medžių paunksmėje svečiai buriavosi, šnekučiavosi, vaišinosi poninių suaukotame, skoningai pateiktame bufete ir džiaugėsi greitai prabėgančia sekmadienio popiete.

Didžiausią darbo naštos dalį, be abejo, pakėlė šios gegužinės rengėjai -- ALTS Clevelando skyriaus valdyba: pirm. Antanas Garmus ir nariai Vladas Blinstrubas, Stasys Lukoševičius, Jonas Mockus ir Vytautas Stuogis. Tai reto pareigingumo penketukas, kuriame visi penki buvo užsiėmę ištisą popietę, kad tik svečiams nieko netrūktų ir kad jie dar gausiau susivažiuotų į panašią gegužinę ateinančią vasarą. Tačiau gražiausia buvo tai, kad valdyba susilaukė didelės talkos iš skyriaus narių ir prijauniančių, o tai verčia tikėti, kad ir kiti skyriaus numatyti rengimai susilauks gražaus clevelandiškių pritirimo. Laukiame jų.

PADĖKA

ALTS Clevelando skyriaus valdyba nuoširdžiai dėkoja p. Vladui Dautui su žmona už gražią sodybą, leistą pasinaudoti tautininkų gegužinei. Tokią pat padėką reiškia už jų suaukotą, skoningai paruoštą ir su maniai aptarnautą bufetą mieloms ponioms: J. Budrienei, p-lei R. Butkutei, V. Garmienei, p. Karalienei, K. Laikūnienei, Eug. Maslauskienei, N. Mockuvienei, Ald. Rastenienei, J. Stuogienei, p. Staškūnienei ir Ad. Šiaučūnienei. Dėkojame p.p. K.S. Karpiui ir J. Balbotui, parėmusiems gegužinės rengimą savo pinigine auka. Gegužinę išgarsinti padėjo Dirvos red. V. Gedgaudas ir Tėvynės Garsų radijo programos vedėjas J. Stempužis. Ačiū jiedviems. Greta jų visų nuoširdžiausia padėka skiriama visiems viešnioms ir svečiams, savo atsilankymu parėmusiems mūsų šiemetinę

gegužinę. Iki pasimatymo kitą kartą --
ALTS Clevelando
Skyriaus Valdyba

RASTI AKINIAI

ALTS-gos Clevelando skyriaus ruoštoje š. m. rugpiūčio 23 d. gegužinėje buvo rasti moteriški akiniai. Galima atsiimti Dirvoje.

K. S. KARPIAUS PAGERBIMO GARBĖS KOMITETAS

Iniciatorių komitetas, sudarytas iš ALTS Clevelando skyriaus valdybos, Dirvos ir Vilties Dr-jos, kreipėsi į Clevelando įstaigų ir organizacijų vadovybes, kviesdamas prisidėti prie K. S. Karpiaus deimantinės amžiaus sukakties proga pagerbimo, sutinkant įeiti į to pagerbimo garbės komitetą. Ligi šiolei į K. S. Kar-

piaus pagerbimo garbės komitetą sutiko įeiti šie asmenys:
(Tęsinys iš 64 nr.)

- Dr. A. Butkus, LB Ohio Apyg. pirm., Inž. A. Pautienis, ALT Clevelando skyr. pirm., F. Eidimtas, LB I Apyl. pirm., V. Čyvas, LB II Apyl. pirm., J. Stempužis, Tėvynės Garsų direktorius ir Lithuanian Village, Inc. pirm., A. Gailiušis, Lietuvių Teisininkų Draugijos atstovas, N. Kersnauskaitė, Neringos tunto tuntininkė, A. Meilus, Pilėnų tunto tuntininkas.

(Kitame nr. bus daugiau)

TARĖSI SKYRIAUS PARENGIMŲ REIKALAIS

Aktyvieji ALTS Clevelando skyriaus nariai, susirinkę numatytų skyriaus parengimų aptarti. Iš kairės: Dirvos red. V. Gedgaudas, Vl. Blinstrubas, St. Lukoševičius, K. Laikūnienė, K.S. Karpius, V. Garmienė ir skyriaus valdybos pirm. Ant. Garmus. Nuotraukoje trūksta Vilties Draugijos pirm. A. Laikūno, J. ir V. Stuogių ir N. ir J. Mockų.

* PILĖNŲ TUNTO skautai aplankys Clevelando FBI įstaigas rugsėjo 2 d., trečiadienį, 1 val. p.p.
Specialus FBI agentas Francis Bradshaw bus mūsų vadovas.
Renkamės visi uniformuoti 12:45 val. punktu aliai prie Federal Bldg., 1240 E. 9 gatvė.

MACHINE OPERATORS

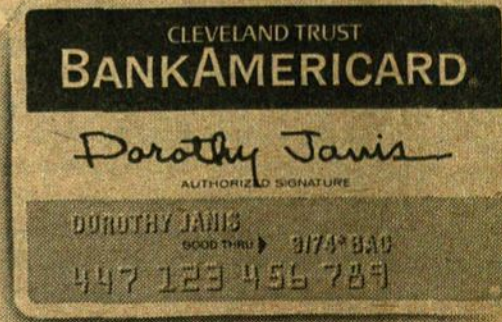
Exp. or will train on wrapping machines. Must have good coordination. Full & pt. time. Good hourly rate -- paid holidays & fringe benefits. For appointment call Norwood, Ohio 513-351-6611. (62-68)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

There's nobody else like you. And this card will prove it.

Ant Cleveland Trust BankAmericard bus jūsų nuotrauka. Tai reiškia, kad jūs visada turėsite užtikrintą asmens identifikaciją, nesvarbu kur jūs būsite, nesvarbu kam turėsite tai panaudoti. Priedui, be jūsų niekas kitas negalės pasinaudoti. Net jei ji bus pamesta ar pavogta, jums nereikės rūpintis. Jūs jokių būdu nebūsite atsakingas už jos neautorizuotą panaudojimą. Nei vienai minutei. Nei už vieną centą. Ši kortelė turi taip pat kitas dideles privilegijas. Ji turi \$1000 vertės kreditą. Su ja jūs gausite tuoj pat grynais kiekviename iš 80 Cleveland Trust skyrių, o taip pat 3,100 kituose bankuose visoje valstybėje. Jūs galite ją naudoti su jūsų Cleveland Trust checking account, turint privilegiją išimti daugiau, ir visad jūsų čekis bus padengtas. Kadangi tai yra labiausiai respektuojamo banko pasaulyje kortelė, tai ji jums duos sąskaitos privilegiją visose krautuvėse visur. Ir nėra pataravimo mokesčio jeigu padengsite sąskaitą 25 dienų laikotarpyje. Ateikite ir prašykite jos veltui bet kuriame Cleveland Trust banke.

CLEVELAND TRUST

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

K. S. KARPİAUS
DEIMANTINĖS AMŽIAUS
SUKAKTIES
SVEIKINIMAI

Artėjant K. S. Karpiaus 75-rių metų sukakties proga pagerbimui, kuris rengiamas Clevelande rugsėjo 26 d., daugelis kreipiasi teiraudamiesi adresu, kuriuo sukurta sveikinimai siųsti. Čia pagerbimo komitetas praneša, kad privati sveikinimai siųstini tiesiog K. S. Karpiui, 17805 Lake Shore Blvd., Cleveland, Ohio 44119.

Oficialieji ir organizacijų sveikinimai siunčiami Dirvos adresu: 6907 Superior Av., Cleveland, Ohio 44103. Iš čia jie bus pobūvyje perduoti sukaktuvininkui.

ŽURNALISTŲ KONFERENCIJA

LŽS Centro Valdyba šaukia Tabor Farmoje, Michigane, žurnalistų konferenciją 1970 m. rugsėjo 18 d. Tokia konferencija JAV įvyks pirmą kartą. Ji bus labai svarbi, nes bus svarstomine tik gyvybiniai Sąjungos reikalai, bet, gal būt, nuo jos didele dalimi priklausys ir tolesnis LŽS likimas. Tad kviečiami žurnalistai gausingai konferencijoje dalyvauti.

Tabor Farmos šeimininkai ponai Adamkai maloniai sutiko ribotam dalyvių skaičiui suteikti didelių apstojimo lengvatų konferencijos metu. Tomis lengvatomis galės pasinaudoti pirmieji užsiregistravę Sąjungos nariai.

Registruotis šiuo adresu: V. Selenis, 31532 Groesbeck (M 97) Hwy., Fraser, Mich. 48026, USA., atsiunčiant 3 dol. registracijos mokesčio, kuris bus grąžintas atvykusiems į konferenciją. Paskutinė registracijos data -- rugsėjo 10 d.

Negalintieji į konferenciją atvykti prašomi siųsti CV savo pageidavimus bei sugestijas, liečiančias Sąjungos organizacinius reikalus bei aplamai spaudos aktualias problemas.

Pirmas posėdis numatomas rugsėjo 18 d. 5 valandą po pietų.

Rugsėjo 19-20 dienomis Tabor Farmoje įvyksta bendruomeninių, spaudos žmonių bei

radijo valandėlių pranešėjų sąskrydis.

• ALBINAS TREČIOKAS, iš Orange, New Jersey, išguldęs tris savaites ligoninėje ir po operacijos parvežtas į namus pradėjo sveikti, bet praeitą savaitę vėl buvo išvežtas į ligoninę ir gal bus reikalinga daryti dar kitą operaciją. Linkime jam greit pasveikti.

• PROF. VYTAUTAS MARIJOŠIUS, Hartfordo universiteto muzikos departamento vadovas, kuris dirguos Chicagos Simfoninio orkestrą rugsėjo 5 d. vakaro koncerte Orchestra Hall, ir kuris rengiamas Ateities Federacijos 8-jo kongreso proga, atskrenda į Chicagą rugsėjo 27 dieną. Jis čia praves paskutinius pasiruošimus simfoniniam koncertui, kurio metu bus atliktas pirmą kartą šiame krašte Čiurlionio "Jūra" ir Jakubėno "Miško šventė". Maestro apsisėdęs pas tėtį, praeitą sezoną buvusį dirigento asistentą Lietuvių operos pastatymuose, šią vasarą repetuoja su solistais, kurie ruošiasi simfoniniam koncertui Orchestra Hall rugsėjo 5 d.

• ALVYDAS VASAITIS, vienas labiausiai besireiškiančių jaunųjų muzikų Chicagos lietuvių kultūriname gyvenime, dažnas solistų akompaniatorius koncertuose, praeitą sezoną buvusį dirigento asistentą Lietuvių operos pastatymuose, šią vasarą repetuoja su solistais, kurie ruošiasi simfoniniam koncertui Orchestra Hall rugsėjo 5 d.

LOS ANGELES

PASISEKĖS ALTS-GOS
SKYRIAUS PIKNIKAS

Pirm. dr. J. Jurkūno ir ponios gražiamame namų sodelyje įvykęs ALT S-gos piknikas praėjo su pasisekimu, sutraukęs apie 70 svečių.

Mielai namų šeimininkei p. R. Jurkūnienei, kurios pastangomis ir darbu buvo šis piknikas suorganizuotas, priklausopatinga skyriaus padėka. Taip pat dėkojame ir kitoms skyriaus ponoms, prisidėjusioms savo aukomis arba darbu: A. Bajalienei, A. Du-

dienei, V. Mažeikienei, A. Nausėdienei, G. Raibienei, J. Rukšėnienei, R. Sakienai, E. Skirmantienei, S. Waitekienei ir kitoms. Baro vedėjui J. Raibiui, bei jo pagalbininkams, taip pat priklausodidelė padėka.

Malonu yra veikti, kad to darbo vaisiai yra tokie gražūs. Atrodo, kad visi į pikniką atvykę skyriaus nariai bei jų svečiai buvo patenkinti.

KAN. TUMO-
VAIŽGANTO
MINĖJIMAS

Š.m. rugsėjo mėn. 19 d. (šeštadienį) 7 val. 30 min. vak., Lietuvių Tautinių Namų salėje, 3356 Glendale Blvd. Los Angeles, įvyks kan. Tumo Vaižganto minėjimas - akademija.

Pagrindiniu kalbėtoju sutiko būti iškilusis mūsų išeivijos rašytojas J. Gliuda.

Meninę programą atliks sol. R. Aukštkalnytė, akompanuojant muz. O. Metrikienei.

Sol. Regina Aukštkalnytė, žengianti pirmyn dainos mone, išpildys meninę programą kan. Tumo Vaižganto minėjime.

Po minėjimo -- kavutė.

Visi Los Angeles bei apylinkių lietuviai yra maloniai kviečiami į šį minėjamą atsilankyti ir tuo pagerbti šio didžio lietuvių kan. Tumo Vaižganto atmintį.

Valdyba.

NEW YORK

• MARIJA ŽUKAUSKIENĖ intensyviai ruošiasi savo tapybos parodai Chicagos M.K. Čiurlionio galerijoje rugsėjo 19-25 d.d. Šioje parodoje bus išstatyta apie 40 tapybos darbų. Marija Žukauskienė yra dalyvavusi visoje eilėje dailės parodų, taip pat yra surašiusi kelias individualias parodas.

• DALIA BAGDŽIŪNAITĖ, Marija Matulaitytė ir Rasa Sodaitytė Neringos skaučių tunto vadovybės buvo pasiųstos į skaučių vadovų stovyklą prie Montrealio, Kanadoje, kur jos praleido vieną savaitę, drauge su gra-

VLIKO TARYBA POSĖDŽIAVO

Š.m. rugpiūčio 21 d. įvyko Vliko Tarybos posėdis. Valdybos vicepirmininkas ir einąs pirminko pareigas J. Audėnas informavo Tarybą apie Valdybos veiklą pastaraisiais dviem mėnesiais. Pranešėjas pabrėžė, kad pastarojo meto žymesnis tarptautinis įvykis buvo Sovietų Sąjungos ir Vokietijos Federalinės Respublikos Maskvoje rugpiūčio 12 d. pasirašytoji nepuolimo ir Europos valstybių esamųjų sienų, 1945 m. Potsdamo konferenci-

žiu būriu kitų skaučių iš įvairių JAV ir Kanados vietovių. Skautų vadovų stovykloje ten patiš New Yorko dalyvavo Algis Kidolis.

• ČESLOVAS JANUŠAS, žinomas dailininkas, dirbąs Kodak Co., po atostogų Cape Cod sunegalavo širdimi ir buvo paguldytas į St. John ligoninę.

• LIETUVIŲ DAILININKŲ grafikos darbų paroda, kurią pereitą pavasarį Juozo Sodaicio vadovaujama Gabijos leidykla suruošė New Yorko ir Baltimorėje, šį rudenį, rugsėjo 19-20 d.d., vežama į Bostoną. Šia paroda, kurioje savo darbus eksponuoja 10 dailininkų, bus atidarytas Bostono kultūrinių subatvakarių sezonas.

• VALĖ ŠILEIKIENĖ aktyviai besireiškianti lietuvių moterų kultūrinėje veikloje, ir Flora Dippel rugpiūčio mėn. atostogavo Jamaica saloje, iš kur parsivežė gražių išpūdžių. (jvs)

• VINČĖ LESKAITIENĖ, Lietuvių Moterų Klubų Federacijos pirmininkė, tris savaites atostogų praleidusi Kennebunko, tėvų pranciškonų sodyboje, grįžo namo po ilgesnio sunegalavimo gerokai sustiprėjusi.

• INŽ. GERIMANTAS IR DANUTĖ PENIKAI susilaukė naujagimės trečios dukrelės. Gerimantas yra aktyvus lietuvių jaunosios kartos atstovas, foto menininkas, mūsų spaudos bendradarbis.

• G. ŽILIONIENĖS, Baltijos Moterų Tarybos pirmininkės pastangomis iš spaudos išėjusio anglų kalba vaikams skirtą knygą "Ghosts and Spirits of Many Lands" atspausdinta dr. J. Balio iš lietuvių tautosakos pasaka, kurią į anglų kalbą išvertė G. Žilionienė.

• DAIL. Č. JONUŠAS po širdies atakos paguldytas į ligoninę.

joje nustatytą, abišalio pripažinimo sutartis.

Kadangi ši sutartis skaudžiai paliečia Lietuvą -- neabejotinai sudaro grėsmę Lietuvos į Sovietų Sąjungą neteisėto įjungimo nepripažinimui -- Vliko Valdyba tuo reikalu atliko keletą žygių: pirma, aukščiau minėtų kraštų deryboms vykus, Viko Valdyba pasiuntė atitinkamą raštą Vokietijos Federalinės Respublikos kancleriui Willy Brandt'ui;

antra, kad užbėgus už akių numatytam ir galimam sutarties ratifikavimui, Vliko Valdyba ruošia Vokietijos Federalinės Respublikos parlamento (Bundestag) nariams memorandumą, kuriame turės būti pabrėžtas šia sutartimi iškeltas naujas sovietinis imperializmas, nes Sovietų Sąjunga jokių tarptautinių sutarčių nesilaiko;

trečia, apie šį žygį Valdyba painformuos latvių ir estų globalines organizacijas ir kvies jas tuo pačiu klausimu kreiptis į Bundestago narius ir prašyti, kad sutartis nebūtų ratifikuota.

Vliko Taryba, išklausiusi Valdybos pranešimo, išsamiai išdiskutavusi klausimą, Valdybos žygiams pritarė, tačiau tuo nepasitenkindama, pavedė Vliko Valdybai sudaryti ad hoc komisiją visumeninei akcijai išplėsti. Norima, kad ne tik pasaulio lietuviai, bet ir kitos tautos padėtų vesti kovą prieš sutarties ratifikavimą, -- nes ji nebus naudinga nei Vokietijai, Lietuvai ir nei Europai.

J. Audėnas painformavo Tarybą apie nuo liepos 1 d. vykdomas transliacijas iš Manilos, Filipinuose, radijo stoties -- Sibire gyvenantiems Lietuvos tremtiniams. Transliacijoms kasdien vykstant ir susiduriant su programų paruošimo ir finansiniais sunkumais, Valdyba prašė tam reikalui šių metų sams-

AUKOS DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis auکوو šie Dirvos skaitytojai:

M. Eymontt, Rockville.....	2,00
V. Petkus, Cleveland.....	2,00
I. Samas, Cleveland.....	2,00
P. Tamulionis, Cleveland..	2,00
W. Carpenter, Virginia Beach	1,00
M. Aukštutolis, Cleveland ..	1,00
S. Vidmantas, Melrose Pk. 2,00	
A. Andrijauskas, Cleveland	2,00
T. Bukaveckas, Chicago...	2,00
M. Preikšaitis, L.A.	1,00
R. Nemickas, Chicago	5,00
D. Brazdžionis, L.A.	3,00
S. Trinkas, Chicago	1,00
F. Boreišis, Lakewood	3,00
V. Tiškus, Cleveland.....	3,00
A. Vaškevičius, Dearborn Hts.	2,00
A. Karaitis, Union Pier ..	20,00
J. Merkys, Hartford	1,00
V. Šmaižys, Winnipeg.....	2,00
V. Kriščiūnaitis, Detroit	2,00
J. Stanaitis, Chicago	7,00
J. Juška, Chicago	2,00
A. Bačiulis, Quincy	2,00
M. Šimkus, Chicago.....	2,00
V. Baltrušaitis, Chicago ..	7,00
K. Chesonis, Baltimore ...	2,00
I. Stankus, Cleveland	1,00
A. Bludžius, Detroit	2,00
I. Delvigs, Fairview Pk....	2,00
J. Petkūnas, E. Chicago ..	2,00
H. Endrijaitis, Belleville	7,00
ALT Los Angeles Sk	5,00
K. Žygas, Cleveland	2,00
K. Adomavičius, Boston ...	2,00
J. Petronis, Los Angeles	2,00

Visiems auکojusiems Dirva nuoširdžiai dėkoja.

tą padidinti 3,600 dol. Taryba pavedė savo finansų komisijai reikalą ištirti ir apie tai pranešti kitame posėdyje.

Posėdžiui pirmininkavo Tomas Sperauskas, Tautinio Sąjūdžio atstovas, sekretoriavo Vyt. Banelis, Lietuvos Ūkininkų S-gos atstovas -- abu jaunosios kartos žmonės. (ELTA)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Pasiskubinkite įsigyti

AGONIJA

DIRVOS ADMINISTRACIJAI
6907 Superior Avenue
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol., už kuriuos prašau atsiųsti:

..... egz. J. Gliados romaną "AGONIJA".
Kaina 5 doleriai.

Pavardė ir vardas

Adresas

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINĖS IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskit savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiekimas su Maskva suteiks jums žinias apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE TELEF. 621-6036
CLEVELAND, OHIO 44114

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA
MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS